

Miljøgodkendelse af husdyrbrug

23.10.2014

Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup

- efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Silkeborg Kommune
Teknik- og Miljøafdelingen
Søvej 1
8600 Silkeborg
Telefon nr. 8970 1000
landbrug@silkeborg.dk
www.silkeborgkommune.dk

Datablad

Virksomhedens art	Slagtekyllingeproduktion
Bedriftens adresse	Bødgersmindevej 17, 8620 Kjellerup
Matrikel nr. og ejerlav	14e, 12bo, 14p, 12bp, 7v, 13n, 13m, 14e, Thorning By, Thorning
CVR. nummer	35603840
CHR-nummer	63526
Ejendomsnummer	7400030213
Ansøger/Ejer	Michael Beier Kildevej 34 7430 Ikast
Kontaktperson	Michael Beier Bødgersmindevej 17 8620 Kjellerup Tlf.: 5154 8798 E-mail: beierdk@gmail.com
Konsulent	Susanne Østerby, LMO, Trigevej 20, 8382 Hinnerup Tlf.: 87 28 24 08 E-mail: suo@lmo.dk
Godkendelsesbetegnelse	§ 12
Ansøgningens skema nr.	63716, vers. Nr. 1
Journal nr.	EJD-2014-01778
Tilsynsmyndighed	Silkeborg Kommune

Afgørelse om miljøgodkendelse

Michael Beier ansøger om § 12-miljøgodkendelse til omlægning af husdyrproduktionen på ejendommen Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup, fra 26.800 årshøner til konsumægproduktion til 340.000 slagtekyllinger (35 dage). Dyreholdet reduceres fra 161,44 DE til 113,33 DE.

Den ansøgte produktion vil ske i eksisterende stalde, idet der indsættes nyt inventar til slagtekyllingeproduktion. Der søges om fleksibilitet til at ændre antallet af produktionsdage så længe antallet af dyreenheder ikke ændres.

Der indgår 45,11 ha ejede og forpagtede arealer i ansøgningen. Derudover afsættes husdyrgødning til aftalearealer beliggende i Viborg Kommune. Der udarbejdes særskilt godkendelse efter husdyrlovens § 16 til aftalearealerne.

På baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår meddeler Silkeborg Kommune hermed godkendelse til slagtekyllingeproduktion på Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup i henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 med senere ændringer.

- ansøgning om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 63716, vers. Nr. 1) og supplerende oplysninger til denne,
- miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg (bilag 1)

Indledning

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Silkeborg Kommune vurderet det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen er foretaget i henhold § 19 - § 26 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 med senere ændringer.

Vurderingen fremgår af bilag 1 og er sammen med ansøgningen baggrund for Miljøgodkendelsens vilkår. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Grundlaget for vurderingerne og de stillede vilkår er:

- Ansøgning om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 63716, version 2) første gang den 11.4.2014 danner grundlag for godkendelsen.
- Diverse bilag fremsendt med ansøgningen, herunder ansøgers miljøtekniske redegørelse
- Supplerende oplysninger fra løbende korrespondance ved telefon, mail og breve mellem ansøgers konsulent hos LMO og miljøsagsbehandler i Teknik og Miljø, Silkeborg Kommune.
- Mail fra 21.05.2014 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail fra 27.05.2014 fra konsulent med supplerende oplysninger

Ikke teknisk resume

Ansøgt produktion

Michael Beier ønsker, at omlægge husdyrproduktionen på ejendommen Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup. På ejendommen er der i dag tilladelse til en produktion med 26.800 årshøner til konsumægproduktion svarende til 161,44 DE. Der ønskes fremadrettet en produktion med 340.000 slagtekyllinger (35 dage) svarende til 113,33 DE. Dyreholdet reduceres således med

48,11 DE. Der søges om fleksibilitet til at ændre antallet af produktionsdage så længe antallet af dyreenheder ikke ændres.

Slagtekyllinger går på fast gulv med dybstrøelse. Slagtekyllingeproduktion foregår efter principet alt ind - alt ud. Længden af en produktionsperiode er 35 dage og der gennemføres 8,5 hold slagtekyllinger pr. år.

Bygningsmæssige ændringer:

Der foretages ingen ændringer i eksisterende byggeri. En eksisterende stald tages ud af anvendelse som stald (stald mod vest). I stald mod øst indsættes nyt ventilationssystem. Den ansøgte produktion kan rummes i denne stald.

Udbringningsarealer

I ansøgt drift rådes der over 45,11 ha ejet areal til udbringning af husdyrgødning. Derudover afsættes husdyrgødning til aftalearealer i Viborg Kommune. Der er udarbejdet særskilt ansøgning efter lovens § 16 til den ene gylleaftale, som ligger i Viborg Kommune.

Husdyrgødning

Dybstrøelse opbevares i overdækket markstak. 15 % af dybstrøelsen køres direkte fra stald til mark og nedpløjes, når udbringningstidspunkt falder sammen med tømning af stalden efter et hold kyllinger.

Gener fra støj, støv, transport, fluer og lugt

Det ansøgte dyrehold forventes at give færre gener for naboer i form af støv, støj i forhold til nudrift. Dette skyldes, at der er meget få støvende og støjende arbejdsopgaver på ejendommen. Støj og støv vil primært forekomme som følge af kørsel til og fra ejendommen.

Antallet af transporter forventes at falde som følge af, at husdyrproduktionen ændres og reduceres. Der skal ikke længere dagligt hentes æg, og der vil være færre transporter med udbringning af husdyrgødning. Afhentning af slagtekyllinger kan ske over hele døgnet, og der sættes vilkår til støjgrænser.

Der forventes ingen øgede gener i form af fluer, idet fluer ædes af kyllingerne i stalden. Der kan forekomme fluer i forbindelse med opbevaring af gødning i markstak, men dette er ikke normalt når stakken overdækkes korrekt.

Lugtberegninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at staldanlægget overholder geneafstandene til naboer, samlet bebyggelse og by. Der er vilkår om rengøring af stalde og inventar og renholdelse af ejendommens udenoms-arealer. Der forventes derfor ingen væsentlige lugtgener som følge af projektet.

Afskæringskriterier vedr. ammoniak

Staldanlægget lever op til det generelle ammoniakreduktionskrav om reduktion af ammoniakfordampningen med 15 % i ejendommens ene stald, hvor der sker ændringer i dyrehold målt i forhold til fastlagt referencestald. Kravet nås ved at der installeres en varmeveksler i forbindelse med stalden.

Der er ikke ammoniakfølsom natur tæt på ejendommen, og husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniakfølsomme naturtyper er overholdt. Det vurderes, at projektet ikke får konsekvenser for sårbar natur, Natura 2000-natur, bilag IV-arter eller andre beskyttede arter.

Afskæringskriterier vedr. udvaskning af kvælstof og fosfor.

Ejendommen har et udbringningsareal på 45,51 ha i egne arealer og ca. 107 ha aftalearealer. Med dette areal opfyldes harmonikravet på 1,4 DE/ha, idet den faktiske udbringning vil være fra ca. 0,8 DE/ha.

Arealerne er alle robuste og beliggende i oplandet til Skive Fjord. Dyretrykket i Skive Fjords opland har siden 2007 været stigende. Udvasningen af kvælstof fra arealerne er derfor redu-

ceret til et niveau svarende til et planteavlbrug uden brug af husdyrgødning. Dette gøres ved virkemidlet 16 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder i sædskiftet.

Udspretningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder og udspretning af husdyrgødning vurderes ikke, at medføre væsentlig påvirkning af grundvand og tilknyttede drikkevandsinteresser.

BAT

Det er i projektet anvendt bedst tilgængelige teknik indenfor foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning samt management. Bl.a. ved integration af en varmeveksler der reducerer ammoniakfordampningen fra stalden, samt ved at fosforindholdet i foderet holdes på et lavt niveau.

Vilkår for godkendelsen

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår for drift, indretning og kontrol:

Generelle vilkår

1. Produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen nr. 63716, version 1, samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) med tilhørende vilkår. Fremtidige drifts-, bygnings- og arealmæssige ændringer skal anmeldes til og godkendes af Silkeborg Kommune
2. Vilkårene i denne godkendelse skal være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen tages i brug, hvis ikke andet er anført.
3. Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode.
4. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften.

Tidsfrister

5. Renoveringen af staldene samt indsættelse af nye dyr skal være påbegyndt senest 2 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 23.10.2016.
6. Inden udnyttelse af miljøgodkendelsen skal der indsendes skriftlig aftale om afsætning af husdyrgødningen fra produktionen til tredjemands arealer. Aftalen skal være gældende i mindst 5 år.
7. Ejendommen skal være oppe på fuld husdyrproduktion senest 3 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 23-10-2017.
8. Godkendelsen bortfalder for de dele af byggeriet/anlæggene og dyreholdet, der ikke er etableret/indsat indenfor ovenstående tidsfrister.

Produktionstilladelse

9. Den maksimalt tilladte årsproduktion omfatter 340.000 slagtekyllinger med en slagtealder på 35 dage, svarende 113,33 DE. Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af 27.6.2013, bilag 1 afsnit F. Husdyrbruget skal på Silkeborg Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion.
10. Antallet af produktionsdage kan dog fravige fra de 35 dage, så længe antallet af dyreenheder ikke øges i forhold til det godkendte. Det skal endvidere kunne dokumenteres ved beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk, at ammoniakfordampningen fra stald og

lager, lugt, og husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor ikke overstiger det niveau der ligger til grund for vurderingen af den godkendte produktion.

11. Belægningsraden i stalden må ikke på noget tidspunkt overstige 40 kg slagtekyllinger per m² stald i hver rotation.

Landskab og planforhold

12. Der skal til enhver tid være et løvtræshegn langs bygningen mod øst. Se bilag
13. Løvtræshegnet skal vedligeholdes, hvilket betyder, at der skal genplantes, hvis planter går ud, og at der skal renholdes for ukrudt omkring planterne, i et omfang, så træernes vækst ikke hæmmes.

Indretning af staldanlæg

14. Slagtekyllingestalden skal indrettes med fast gulv med dybstrøelse.

Rengøring og desinficering

15. Efter hvert hold slagtekyllinger skal stalden og alt inventar, herunder varmeveksler og ventilation rengøres grundigt med vand og desinficeres
16. Rengøring af slagtekyllingestalden skal foregå ved iblødsætning, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med vandbesparende dyse

Varmeveksler

17. Der skal installeres en varmeveksler model Agro Climat Unit (ACU) Clima+ 200, type 2,5.i tilknytning til slagtekyllingestalden
18. Varmeveksleren skal vedligeholdes i overensstemmelse med fabrikantens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget sammen med dokumentation for udført vedligeholdelse
19. Varmeveksleren skal som minimum køre de første 20 dage af hver produktionsperiode, regnet fra den dag kyllingerne sættes ind i stalden, og varmeveksleren skal minimum kører 4544 timer om året. Dette skal kunne dokumenteres ved registreringer fra data-logger eller lignende.
20. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt varmeveksleren er ude af drift i en periode på mere end 8 dage indenfor de første 20 dage af hver produktionsperiode.
21. BAT-niveauet for ammoniakemission på 4046 kg N/år skal opnås ved anden teknik optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste senest den 1. januar 2016, såfremt varmeveksleren ikke optages på teknologilisten inden da. Dette kræver et tillæg til miljøgodkendelsen.

Ventilation

22. Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg.
23. Ventilationssystemet skal rengøres med højtryksrensere efter hvert hold slagtekyllinger.
24. Der skal foretages et årligt eftersyn af ventilationsanlægget, for at sikre, det fungerer optimalt. Service eftersynet skal udføres af leverandøren af ventilationssystemet eller en med tilsvarende ekspertise. Der skal udarbejdes en rapport som beskriver ventilationsanlæggets stand, er anlægget rengjort og vedligeholdt korrekt

Energiforbrug

25. Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller energikonsulent, mindst hvert 8. år, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.

26. Husdyrbruget energiforbrug skal aflæses mindst 1 gang om måneden og registreres i en driftsjournal, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Eller også skal ejendommen være tilmeldt en ordning hvor der løbende og automatisk opsamles oplysninger om elforbruget. Registreringerne skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende
27. Såfremt registreringerne af husdyrbrugets energiforbrug viser, at energiforbruget over en længere periode stiger utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget. Processen med at finde og implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.

Vandforbrug

28. Vandforbruget der medgår direkte til husdyrproduktionen skal registreres mindst 1 gang om året og indføres i en driftsjournal, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug. Alternativt skal der ske en automatisk og kontinuerlig opsamling af oplysninger om vandforbrug via et produktionsstyringssystem. Registreringerne skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
29. Såfremt registreringerne af husdyrbrugets vandforbrug viser, at vandforbruget over en længere periode stiger utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af vandforbruget. Processen med at finde og implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.
30. Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på en vandledning. Alarmen skal meddels elektronisk til driftsherren.

Støj

31. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

32. Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervisse, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.
33. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.
34. I den periode hvor korntørringsanlægget kører, skal døre og porte ind til bygningen, hvor det er placeret, holdes lukkede.

Lys

35. Udendørs belysning på nordgavlen af slagtekyllingestalden skal forsynes med bevægelsesensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen. Lyskilden skal pege i en vinkel mod jorden, så de ikke har blændende effekt på trafikken ad Bødkersmindevej.

Fluer og skadedyr

36. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
37. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand, bl.a. skal arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.

Transport

38. Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af landbrugsmæssige aktiviteter herunder kørsel med markmaskiner og udkørsel til og fra markarealer, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.

Restvand

39. Kvælstofkoncentrationen i restvand fra stalden må ikke overstige 0,3 kg N/tons. Kommunen kan forlange, at der foretages analyse af kvælstofindholdet i den væske der udbringes som restvand.
40. Beholder til opsamling af restvand fra slagtekyllingestalden skal kunne indeholde restvand fra tre hold slagtekyllinger (ca. 4 måneders kapacitet), svarende til et rumfang på minimum 27 m³ ved det anførte vandforbrug. Beholderen skal være etableret - og dokumentation herfor indsendt til kommunen senest den 22.12.2014.
41. Arealet hvor restvand udbringes skal være bevokset med en afgrøde med en retningsgivende norm for kvælstof eller norm for fosfor og kalium.

Husdyrgødning

42. Minimum 15 % af dybstrøelse fra staldanlæg skal køres direkte ud og nedpløjes
43. Der skal løbende og efter hver tømning af stalden for husdyrgødning føres driftsjournal over markstakke, med oplysninger om:
 - Placering af markstak på kort
 - Dato for etablering af markstak og tilførsel til markstak
 - Afstande fra markstak til anlæg nævnt i § 8 i husdyrloven (almene- og ikke almene vandforsyningsanlæg, vandløb, dræn, søer, offentlig og privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom og naboskel) angives på kort.
 - Dato for udbringning af husdyrgødning fra markstak/afvikling af markstak
 - Registrering af mangelfuld overdækning eller andet uheld, med angivelse af årsag, samt dato for genopretning af forhold
44. Registreringerne skal opbevares i minimum 5 år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Foder

45. Der skal anvendes fasefodring i slagtekyllingeproduktionen, således at foderets indhold af næringsstoffer er tilpasset dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser.
46. Fjerkræfoderet skal tilsættes fytase svarende minimum til producentens anbefalede dosis.

Affald og kemikalier

47. Affald skal jævnlige bortskaftes fra ejendommen til godkendt modtager, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
48. Opbevaring af olie og kemikalier skal ske i egnede beholdere med tætsluttende låg og under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være en opkant langs randen af pladsen, hvis der er risiko for afledning til kloak, dræn, jord eller vandige recipienter. Det afgrænsede område skal kunne rumme indholdet fra den største beholder. Alternativt skal olie og kemikalier opbevares på en spildbakke, som kan rumme indholdet fra den største beholder.
49. Tankning af diesel skal foregå på en plads med fast og tæt bund (beton, minimum 3x3 m), enten med afløb via olieudskiller, eller således at spild kan opsamles.

Driftsforstyrrelser og uheld

50. Beredskabsplanen skal altid være opdateret i forhold til de faktiske forhold på ejendomme, anvendte procedurer og kontaktoplysninger.
51. Beredskabsplanen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Den driftsansvarlige skal løbende sikre sig, at husdyrbrugets medarbejdere er bekendt med gældende regler - herunder beredskabsplanen - og overholder dem i praksis.

Udbringning af husdyrgødning

52. Udspreddning af husdyrgødning på bedriftens ejede og forpagtede arealer må kun finde sted på de 45,5 ha ejede/forpagtede arealer som fremgår af bilag 5. Ændringer i det ejede/forpagtede udspreddningsareal skal forhånds anmeldes til Silkeborg Kommune.
53. På bedriftens udspreddningsarealer (bilag 5) må der udspreddes husdyrgødning fra ejendommens husdyrproduktion i en mængde svarende til maksimalt 38,3 DE i slagtekyllinger pr. planår (1. august-31. juli), og således at der ikke udbringes mere end 4002 kg N per år. Beregningen af antal DE foretages efter omregningsfaktorer til beregning af dyreenheder i bilag 1 i bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014.

Overførselsaftaler

54. Den resterende husdyrgødning fra slagtekyllingeproduktionen, svarende til 75 DE skal afsættes til udspreddningsarealer på bedriften Vallerbækvej 93, 7470 Karup, som fremgår af bilag 6. Beregningen af antal DE foretages efter omregningsfaktorer til beregning af dyreenheder i bilag 1 i bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014. Gyldig kontrakt af 5 års varighed om overførsel af husdyrgødning inkl. kortbilag skal til enhver tid kunne fremvises. Afsætning til andre modtagere skal forhånds anmeldes til Silkeborg Kommune.
55. Det er en forudsætning for indeværende godkendelse at der udarbejdes § 16 arealgodkendelser for aftalearealer tilhørende Vallerbækvej 93, 7470 Karup. § 16-godkendelsen skal senest være udarbejdet når indeværende godkendelse tages i brug.

Efterafgrøder

56. På bedriften skal der hvert år være 16 % efterafgrøder ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller de lovpligtige efterafgrøder må erstattes af 'grønne marker'.
57. Senest ved den førstkomende indberetning af gødningsregnskab, skal de 16 % ekstra efterafgrøder indtastes som ekstra krav fra miljøgodkendelse. (rubrik; 119 - *Evt. ekstra krav til pligtige efterafgrøder som følge af en miljøgodkendelse*)

58. Kravet om ekstra efterafgrøder kan erstattes af de virkemidler der til enhver tid fremgår af vejledningen om mark- og gødningsregnskab og de deri anførte omregningsfaktorer.

Egenkontrol og dokumentation

59. For at kunne kontrollere at husdyrbruget overholder forudsætninger i ansøgningen, godkendelsens vilkår, samt gældende miljølovgivning, skal husdyrbruget opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe følgende dokumenter for de seneste 5 år:

- Dokumentation for produktionsniveau: f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter.
- Kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning.
- Skriftlig afsætningsaftale af min. 5 års gyldighed med modtager af husdyrgødningen.
- Dokumentation vedr. foder - Kopier af foder- og mineralrecepter samt dokumenterede oplysninger om samlede anvendte fodermængder.
- Dokumentation vedrørende håndtering markstak jf. vilkår 42-43.
- Dokumentation vedrørende varmevekslerens drift, jf. vilkår 19. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger som dokumenterer varmevekslerens drift..
- Dokumentation for serviceeftersyn på varmeveksler.
- Enhver form for driftsstop af varmeveksler skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Beredskabsplan
- Dokumentation for ejendommens energi- og vandforbrug.
- Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald..

Ophør af drift

60. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, gødning- og foderopbevaringsanlæg samt opsamlingsstank til restvand tømmes og rengøres grundigt. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

61. Silkeborg Kommune skal kontaktes med henblik på at aftale, hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder, herunder bygninger, silo- eller tankanlæg.

Gyldighed

Godkendelsen skal være udnyttet inden to år fra dato for meddelelse af miljøgodkendelse, ellers bortfalder den jf. § 33 stk. 1 i husdyrloven. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af ansøgte bygge- og anlægsarbejder.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder ifølge § 33 stk. 2 den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Meddelelesespligt

Inden etablering eller ændring af anlæg som fx stalde og anlæg til gødnings- opbevaring skal der indgives anmeldelse til kommunen. Der skal ligeledes indgives anmeldelse, inden der foretages ændringer i dyrehold, drift eller udbringningsarealer. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i ovennævnte bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udover vilkårene i denne godkendelse skal bedriften overholde kravene i den til en hver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse p.t. bekendtgørelse nr. 915 af 27-06-2013 om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. samt senere ændringer til bekendtgørelsen.

Bedriftens skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Udarbejdelsen af denne godkendelse er omfattet af bekendtgørelsen om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Taksten og timebetaling er fastsat af miljøministeriet

Revurdering og retsbeskyttelse

I henhold til bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 17 skal tilsynsmyndigheden regelmæssigt og mindst hver 10. år tage bedriftens samlede miljøgodkendelse op til revurdering. Første revurdering skal dog foretages 8 år efter meddelelsen, eller ved vedtagelsen af nye BAT konklusioner for branchen, hvor BAT skal være implementeret på husdyrbruget senest 4 år efter offentliggørelsen af nye BAT konklusioner. Silkeborg Kommune forventer at revurdere denne godkendelse første gang i 2022.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2 bl.a. hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Høringer

Forudgående offentliggørelse (Idefase)

Ifølge husdyrlovens § 55, stk. 2 skal kommunen inddrage offentligheden, inden den træffer afgørelse om miljøgodkendelse efter § 12 stk. 2.

Det ansøgte projekt er offentliggjort ved annoncering på www.silkeborg.dk den 22. april 2014, med frist til den 7. maj 2014 til at afgive ideer, forslag og synspunkter til brug for det videre planlægningsarbejde.

Der er ikke indkommet bemærkninger til projektet i høringsperioden.

Naboorientering og partshøring

Ifølge husdyrlovens § 55, stk. 4 skal kommunen sende udkast til afgørelse i høring hos dem som har anmodet herom, samt orientere naboerne og andre berørte med en frist på 6 uger til at kommentere udkastet.

Kommunens forslag til miljøgodkendelse blev den 05.09.2014 sendt i 6 ugers høring, med frist for afgivelse af bemærkninger frem til den 17.10.2014. Personer, organisationer mv. som er blevet hørt fremgår af udsendelsesliste på side 13.

Der er ikke indkommet bemærkninger i forbindelse med høringen.

Offentliggørelse, hjemmel og klagevejledning

Offentliggørelse

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering på kommunens hjemmeside www.silkeborg.dk den 23.10.2014. Personer og organisationer mv, som har fået tilsendt afgørelsen fremgår af liste på side 13.

Hjemmel

Godkendelsen er meddelt med hjemmel i § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 (med senere ændringer).

Klagevejledning

Afgørelsen kan indenfor 4 uger fra afgørelsens annoncering påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettigede omfatter ansøger, enhver der har en individuel væsentlig interesse i sagens udfald, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt visse organisationer.

Klageberettigede er orienteret ved annonceringen på kommunens hjemmeside, og kopi af godkendelsen er sendt til organisationer og myndigheder.

Eventuel klage skal være skriftlig, stiles til Natur- og Miljøklagenævnet og sendes til Silkeborg Kommune, Søvej 1, 8600 Silkeborg eller landbrug@silkeborg.dk. Klagen skal være modtaget senest **den 24.11.2014 inden arbejdstids ophør kl. 15:00**.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et klagegebyr på 500 kr. Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Silkeborg Kommune. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Gebyret tilbagebetales ved helt eller delvis medhold. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger. En klage har normalt ikke opsættende virkning for ibrugtagning af godkendelsen med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Dette indebærer imidlertid ingen begrænsninger i Miljøklagenævnets ret til at ændre eller ophæve afgørelsen. Hvis en godkendelse indeholder vilkår til sikring af de landskabelige værdier eller vilkår om placering af gyllebeholdere har en klage opsættende virkning.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. § 90 i husdyrloven. Sagsanlæg skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er annonceret, dvs. inden **den 23.04.2015**.

Silkeborg Kommune, den 23.10.2014

Med venlig hilsen

Morten Horsfeldt Jespersen
Sektionsleder

Hanne Lise Koed
Biolog

Udsendelsesliste ved høring af udkast til miljøgodkendelse

Udkast til afgørelse er sendt til følgende:

Ansøger: Michael Beir, Bødgersmindevej 17, 8620 Kjellerup

Konsulent: LMO, Susanne Østerby, Trigevej 20, 8382 Hinnerup

Orientering om udkast til afgørelse er sendt til følgende:

Matrikulære nabobeboelse og berørte parter indenfor 306,4 m (geneafstand til byzone):

- Helene Hansen og Peer Christensen, Bødgersmindevej 18
- Alan Brettschneider, Jean Rytter Jacobsen, Bødgersmindevej 9, 8620 Kjellerup
- Jens Jørgen Pedersen, Bødgersmindevej 11, 8620 Kjellerup
- Gunnar og AM Pedersen, Bødgersmindevej 13, 8620 Kjellerup
- Jens Christian Nonbo, Bødgersmindevej 15, 8620 Kjellerup
- Hanne Lundgaard Sørensen Hellmersen, Bødgersmindevej 8, 8620 Kjellerup

Udsendelsesliste for afgørelse om miljøgodkendelse:

Ansøger: Michael Beir, Bødgersmindevej 17, 8620 Kjellerup

Konsulent: LMO, Susanne Østerby, Trigevej 20, 8382 Hinnerup

Organisationer m.v.:

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh.

Ø

dnsilkeborg-sager@dn.dk

ta@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten

post@sportsfiskerforbundet.dk

lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N

husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V

natur@dof.dk

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

nst@nst.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg

midt@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia

mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark

nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 sal, 1651 Kbh. V

ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 Kbh. K

fbr@fbr.dk

Gjern Natur

post@gjern-natur.dk

Bilagsliste

Bilag 1. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift for anlæg

Bilag 2. Situationsplan for ejendommen Bødgersmindevej 17

Bilag 3. Transportveje for udbringning af husdyrgødning

Bilag 4a. Beredskabsplan – situationsplan

Bilag 4b. Beredskabsplan – tekst

Bilag 5. Afstand til natur

Bilag 6. Bedriftens ejede/forpagtede arealer fordelt på harmoni og ikke harmoni

Bilag 7. Gylleaftaler som indgår i bedriftens harmoniareal

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift, anlæg og arealer

Bødgersmindevej 17, 8620 Kjellerup

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	2
0 Indledning	4
0.1 Den ansøgte produktion	4
0.2 Tidsplan for projektet	5
1 Lokalisering	5
1.1 Faste afstandskrav	5
1.1 Landskab og planforhold	6
2 Husdyrbrugets anlæg og drift	7
2.1 Dyrhold, staldindretning og drift	7
2.1 Management	8
2.2 Rengøring og desinficering	8
2.3 Ventilation	9
3 Energi og vandforbrug	10
3.1 Energiforbrug	10
3.1 Vandforbrug	11
4 Gener fra husdyrbruget	12
4.1 Lugt	12
4.2 Støj	15
4.1 Lys	16
4.2 Fluer og skadedyr	17
4.1 Støv	18
4.2 Transport	18
5 Forurening	20
5.1 Spildevand herunder regnvand	20
5.2 Husdyrgødning - mængder, opbevarng og håndtering	22
5.3 Foder – mængder, opbevaring og håndtering	23

5.4	Affald og kemikalier	24
5.5	Driftsforstyrrelser og uheld	28
5.6	Ammoniaktab fra stald og lager	30
5.7	Påvirkning af natur med ammoniak.....	32
5.8	Påvirkning af natura 2000-områder.....	35
5.9	bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter	36
6	Påvirkning fra arealerne.....	37
6.1	Markoplysninger	37
6.2	Nitrat og fosfor til overfladevand.....	39
6.3	Nitrat til grundvand.....	43
6.4	Natur og beskyttede arter på eller nær udspretningsarealerne	43
6.5	Gener fra udbringning	44
7	Bedste Tilgængelige Teknik (BAT).....	44
7.1	Generelt om Bedst Tilgængelige Teknik	44
7.2	Vejledende BAT-standartkrav for ammoniak.....	45
7.3	Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT for ammoniak	46
7.4	Vejlende BAT-standartkrav for fosfor.....	49
7.5	Bedst tilgængelige opbevaringsteknik.....	50
7.6	BAT-krav vedr. udbringning af husdyrgødning og udnyttelse af husdyrgødning i marken.....	51
7.7	BAT-krav og energibesparende foranstaltninger.....	54
7.8	BAT-krav og vandbesparende foranstaltninger.....	55
7.9	Management af husdyrbrug.....	57
7.10	Samlet vurdering af BAT	58
8	Egenkontrol og dokumentation	58
9	Alternative løsninger og husdyrbrugets ophør.....	59
9.1	Alternative løsninger og 0-alternativet.....	59
9.2	Husdyrbrugets ophør.....	60

0 INDLEDNING

Silkeborg Kommune har den 11. april 2014 modtaget ansøgning om omlægning af husdyrproduktionen på ejendommen Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup. Ansøgningen er fremsendt af LMO, på vegne af Michael Beier, Kildevej 34, 7430 Ikast. Ansøgningen omfatter godkendelse efter § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven).

Vi har i henhold til § 19 - § 26 i husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er ansøgning om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 63716, vers. Nr. 2), samt tilhørende supplerende materiale:

- Diverse bilag fremsendt med ansøgningen, herunder ansøgers miljøtekniske redegørelse
- Supplerende oplysninger fra løbende korrespondance ved telefon, mail og breve mellem ansøgers konsulent hos LMO og miljøsagsbehandleri, Silkeborg Kommune.
- Mail fra 21.05.2014 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Mail fra 27.05.2014 fra konsulent med supplerende oplysninger

Miljøgodkendelsen omfatter ejendommen Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup, samt alle arealer tilknyttet CVR nr. 35603840. Til ejendommen hører husdyrproduktion med CHR nr. 63526.

0.1 DEN ANSØGTE PRODUKTION

Michael Beier ønsker at omlægge husdyrproduktionen på ejendommen Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup fra æglæggende høns til slagtekyllinger. Der er i dag tilladelse til en produktion med 26.800 årshøner, svarende til 161,44 DE, meddelt via VVM-screeningsafgørelse af 19. oktober 2001 fra Viborg Amt. Der søges om miljøgodkendelse til ændring af eksisterende ægproduktion til en slagtekyllingeproduktion med 340.000 slagtekyllinger (35 dage) svarende til 113,33 DE.

Husdyrholdets sammensætning før og efter udvidelsen:

Tilladt dyrehold			Ansøgt drift		
Dyre kategori	Antal	DE	Dyre kategori	Antal	DE
Årshøne, konsumæg, gulvdrift	26800	161,44	Slagtekyllinger (35 dage)	340.000	113,33

Der opføres ikke nyt byggeri i forbindelse med omlægningen. Der er i nudrift to stalde på ejendommen, se bilag 2. Den eksisterende stald mod vest ophører med anvendelse som stald (stald mod vest), og anvendes fremadrettet som maskinhus. Stalden mod øst med et indvendigt areal på 1620 m² indrettes til slagtekyllingeproduktion ved at der indsættes nyt inventar. Samtidig udskiftes ventilationssystemet.

Der søges om fleksibilitet til at ændre antallet af produktionsdage så længe antallet af dyreenheder ikke ændres.

Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer tilknyttet CVR nr. 35603840. I ansøgt drift rådes der over 45,11 ha ejet areal til udbringning af husdyrgødning, se bilag 6. Der tilføres ikke anden organisk gødning eller husdyrgødning fra andre husdyrbrug. Der afsættes husdyrgødning svarende til 75 DE til 3. mands arealer (gylleaftaler) beliggende i Viborg Kommune, se bilag 7.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Se generelle vilkår i afgørelsen

0.2 TIDSPLAN FOR PROJEKTET

Godkendelsen forventes, at kunne ibrugtages når de fornødne tilladelser er meddelt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33 skal der i godkendelsen fastsættes en frist for hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Denne frist bør normalt ikke være på mere end 2 år. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder.

Godkendelsen betragtes således som udnyttet ved opstart af ombygning af stalden, dvs. ved iværksættelse af renoveringen skal godkendelsens vilkår overholdes, og den tilhørende skriftlige aftale om afsætning af husdyrgødning skal være indhentet og gældende i mindst 5 år.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen som ikke har været udnyttet, jf. § 33 i husdyrloven.

Se vilkår om tidsfrister i afgørelsen

1 LOKALISERING

1.1 FASTE AFSTANDSKRAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Byggeri

På ejendommens er der bygninger, fodersiloer, pladser mv. i overensstemmelse med vedlagte situationsplan bilag 2 eller figur 1.

Figur 1. Situationsplan for ejendommen Bødgersmindevej 17.

Der opføres ikke nyt byggeri og der sker ingen ydre bygningsmæssige ændringer for eksisterende byggeri i forbindelse med omlægningen af produktionen til slagtekyllinger.

Den vestligste stald ophører som stald og anvendes fremadrettet som maskinhus. Den ansøgte produktion kan rummes i stalden mod øst. Stalden indrettes til slagtekyllinger ved at der indsættes nyt inventar. Samtidig udskiftes ventilationssystemet.

Der opføres ikke nye fodersiloer eller anlæg til opbevaring af husdyrgødning i forbindelse med omlægningen.

Afstandskrav

Ved etablering af nye anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, er der en række afstandskrav, der skal overholdes. Krav og afstande er listet op i nedenstående tabel.

Tabel 2. Afstandskrav i henhold til husdyrgodkendelsesloven § 6 og 8 og faktuelle afstande for renoveret slagtekyllingestald. * Bemærk at afstandskravene i § 8 kun gælder ved nybyggeri. Afstande er målt på Silkeborg Kommunes webgis-kort.

§		Afstandskrav (m)	Afstand fra slagtekyllingestald (m)
6	Nabobeboelse	50	195 m
6	Eksisterende/fremtidig byzone/sommerhusområder	50	1,9 km
6	Lokalplanlagt område*	50	2,0 km
8	Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	200 m
8	Almene vandforsyningsanlæg	50	2,7 km
8	Vandløb (herunder dræn) og søer	15	970 m
8	Offentlig vej og privat fællesvej	15	35
8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	➤ 25 m
8	Naboskel	30	40 m
8	Beboelse på samme ejendom	15	30 m

* Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen Bødkersmindevej 17 er placeret i landzone. Nærmeste nabobeboelse er Bødkersmindevej 18, som ligger ca. 195 m nord for slagtekyllingestalden. Nærmeste byzone er Thorning, som ligger ca. 1,9 km øst for stalden. Nærmeste lokalplanlagte område i landzone er lokalplan 32, Blandet bolig og erhverv i Nørre Knudstrup, som ligger ca. 2 km sydøst for stalden.

Kommunen vurderer, at afstandskravene i § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Afstandskravene i husdyrlovens § 8 gælder for nye anlæg. Der opføres ikke nye anlæg, hvorfor de generelle afstandskrav ikke er relevante.

1.1 LANDSKAB OG PLANFORHOLD

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen Bødkersmindevej 17 ligger i det åbne land ca. 2 km vest for Thorning By. Der er tale om et åbent landskab præget af spredt bebyggelse, mange læhegn og en del skovbeplant-

ning mod vest. Ejendommen ligger udenfor diverse bygge- og beskyttelseslinier, fredninger og værdifulde kulturmiljøer.

Idet ændringerne i dyreholdet foregår i eksisterende bygningsmasse, finder der ikke nybyggeri sted i forbindelse med omlægningen af dyreholdet på ejendommen. Da der ikke opføres nyt byggeri, eller foretages ydre bygningsmæssige ændringer og der ikke etableres nye øvrige anlæg i forbindelse med omlægningen af husdyrproduktionen vurderer vi, at projektet ikke vil have en væsentlig landskabelig indvirkning.

I forbindelse med landzonetilladelse (og VVM-screeningsafgørelse) af 19. oktober 2001 til opførelse af den østligt beliggende stald, er der indarbejdet vilkår om etablering – og vedligeholdelse af læhegn. Vilkårene videreføres i indeværende afgørelse. Der er etableret et enkelt rækket læhegn, som er to meter bredt og oppe i fuld højde. Der er pt. et mindre hul i hegnet ved siloerne, men det vil blive repareret i overensstemmelse med vilkår 13.

Se vilkår om læhegn under "Landskab og planforhold" i godkendelsen.

2 HUSDYRBRUGETS ANLÆG OG DRIFT

2.1 DYRHOLD, STALDINDRETNING OG DRIFT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens staldbygninger samt deres anvendelse fremgår af tabellen nedenfor.

Tablet 3. Oversigt over det ansøgte dyreholds sammensætning, staldsystemer og stalde

Stald	Dyretype	Staldsystem	Antal	Stipladser	DE
Stald mod vest	-	-	-	-	-
Stald mod øst	Slagtekyllinger, produktions- onstid 35 dage	Fast gulv med dybstrøelse	340.000		113,33
I alt DE					113,33

Slagtekyllingeproduktion foregår efter princippet alt ind alt ud. Længden af en produktionsperiode er 35 dage fra indsættelse af de daggamle kyllinger til de leveres på slagteriet. Herefter følger en tomgangsperiode som er ca. 8 dage. I tomgangsperioden er der ingen dyr på ejendommen. Der gennemføres 8,5 hold slagtekyllinger pr. år.

I tomgangsperioden vaskes og desinficeres stalden og der gøres klar til nye dyr. Klargøringen består blandt andet af: opvarmning og udtørring af stalde, inventaret samles og afprøves, der tilføres ny strøelse til gulvet ca. 1 kg /m². Der anvendes halm og spån som strøelsesmateriale. Minimum 2 dage før de nye dyr skal indsættes i stalden øges opvarmningen til 33 grader C. Det sikrer de daggamle kyllinger en blid overgang, når de bliver leveret direkte fra rugeriet.

I den første del af produktionsperioden er varme vigtig. Det er desuden vigtigt med en vis fugtighed i stalden, for ellers får kyllingerne problemer med vandoptagelsen. I de første tre uger af produktionsperioden er det hensigtsmæssigt, at den relative fugtighed ligger mellem 60 til 70 %, mens den relative fugtighed i de resterende uger af produktionsperioden bør ligge mellem 40 til 60 %. I sidste del af perioden må der ikke være fugtigt i stalden. Dette er primært for at sikre en god strøelse, dvs. en strøelse der er tør og løs. Ventilationen styres således efter både temperatur og den relative fugtighed i stalden.

Foder og rent vand er vigtig, for at opnå en optimal produktivitet. I løbet af 2-3 uger sænkes temperaturen til 18-22 grader C. Der anvendes lysprogrammer og fasefoder for at opnå den ønskede udvikling på den ønskede tid. Vand- og fodersystemer tilpasses hele tiden til dyrenes udvikling og størrelse.

Den daglige pasning består i at tilse dyrene og sørge for at foder, vand og klima er optimalt i forhold til dyrenes udvikling. Der indsamles døde dyr og foretages inspektion mindst to gange daglig. Drikkesystemet efterses regelmæssigt, så der altid er frisk drikkevand.

For at sikre at belægningsgraden på 40 kg kylling pr. m² ikke overskrides, følges dyrene vækst nøje. Ca. en uge før normal slagtealder foretages der en delslagting af besætningen, således at belægningsgraden ikke overskrider den maksimale belægningsgrad på 40 kg kylling/m². Når kyllingerne er slagteklare indfanges og flyttes de ved hjælp af fangemaskiner og transportkasser til slagteriet. Indfangningen foregår normalt med maskiner, som fylder kyllingerne i kasser. Kasserne stables på lastbilen. Tømning af stalden foregår indenfor nogle timer. Lastbilen er indrettet til transport af slagtekyllinger dvs. klimaet kan reguleres under kørslen, ligesom på og aflæsning foregår uden fare for dyrene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ansøgers konsulent oplyser, at antallet af stipladser i slagtekyllingeproduktionen er beregnet ud fra en maksimal slagtekyllingevægt på stald på 64.800 kg, idet den maksimale belægningsgrad er 40 kg dyr/m² og staldarealet er 1620 m². Dette giver 31.154 stipladser ved gennemsnitlig vægt på 2,08 kg/slagtekylling.

Antallet af slagtekyllinger, belægningsgrad, produktionsperiode og fordeling af dyr i de enkelte stalde, er grundlaget for ansøgningssystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene, lugt, og husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor. Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til husdyrproduktionens størrelse og produktionsrammer, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen og ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og accepteret.

Den maksimale tilladte belægningsgrad er 40 kg kyllinger per m² stald i hver rotation, hvilket fremgår af lov om ændring af lov om slagtekyllinger (Lov nr. 714 af 25. juni 2010) i hver rotation.

Længden af produktionsperioden for slagtekyllinger variere normalt indenfor intervallet 35-40 dage, og der kan gennemføres 8-8,5 hold slagtekyllinger per år. I indeværende ansøgning er taget udgangspunkt i en produktionsperiode på 35 dage og 8,5 hold slagtekyllinger per år.

Ansøgers ønske om fleksibilitet til at ændre antallet af produktionsdage og rotationer kan imødekommes, så længe produktionen ligger indenfor den miljømæssige påvirkning, der er vurderet og accepteret i indeværende godkendelse. Det vil sige, at ammoniakfordampningen fra staldene og lager, lugt, og husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor ikke må overstige det niveau der ligger til grund for vurderingen ved en årsproduktion på 340.000 slagtekyllinger med en produktionsperiode på 35 dage og 8,5 hold per år. Der stilles vilkår til dette.

Kyllingestalden etableres med fast gulv og dybstrøelse, hvilket er det eneste tilgængelige staldsystem til slagtekyllinger. Staldsystemet er nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblad om driftssystemer til slagtekyllingeproduktion:

http://www2.mst.dk/Wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/DriftsystemSlagtekyllinger_TU.pdf

Se vilkår for produktionstilladelse og indretning af stald i godkendelsen.

2.1 MANAGEMENT

Der henvises til kapitlet om BAT, management på husdyrbruget

2.2 RENGØRING OG DESINFICERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Efter hvert hold slagtekyllinger rengøres stalden grundigt med vand og sæbe og desinficeres. Rengøringen starter med at al strøelse fjernes fra stalden og køres til oplagring. Herefter i blødsættes stalden, hvor efter den højtrykrensnes. Med rengøring menes stald og al inventar herun-

der også varmeveksleren og ventilationen udvendig og indvendigt. Stald, forrum og arealer ved udgange desinficeres. Rengøring og vask af stalden foregår typisk i løbet af 1-2 dage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ud over at grundig rengøring er vigtig for produktionen, kan rengøring af stald og inventar, også være vigtig i forhold til lugtgener og skadedyr. Rengøring af ventilationsanlæg og varmeveksler har betydning for husdyrbrugets effektivitet og dermed energiforbruget. Der stilles vilkår til rengøring af stald og inventar efter hvert hold slagtekyllinger. Se vilkår om rengøring og desinficering i godkendelsen.

2.3 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er mekanisk ventilation i slagtekyllingestalden.

I forbindelse med omlægningen til slagtekyllingeproduktion indsættes en ny lavenergiventilator fra SKOV A/S. Systemet hedder DA 600 LPC og kan reducere energiforbruget med 50 – 75 % i forhold til ældre ventilationssystemer. Luftudtaget etableres med MultiStep som også medvirker til reduktion af energiforbruget og samtidig øger afkasthøjden over taget.

Klimastyring og produktionsstyring er en del af systemet. Systemet regulerer temperatur, fugt, ventilation, køling, befugtning og CO₂.

Stalden er i dag indrettet med et system hvor luftindtaget sker via ventiler i tagfladen og afkast via 5 skorstene i tagryggen. Systemet ændres nu så luftindtag sker via vægventiler. Afkast vil forsat ske via de 5 skorstene i tagryggen, som dog udskiftes til nye.

Der etableres nødventilation i gavlen mod syd. Nødventilation igangsættes efter behov i meget varme perioder.

Ventilationssystemet rengøres med højtryksrensere efter hvert hold slagtekyllinger, herved undgås modstand i ventilationssystemet.

Tabel 4. På ejendommen er der følgende ventilationsanlæg:

Staldafsnit	Type ventilation	Antal afkast	Højde af afkast
Stald mod øst	undertryksventilation	5	6,3 meter over terræn

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ifølge BREF dokument for intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det for mekanisk ventilerede stalde BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet for at tilvejebringe god temperaturkontrol og minimumsventilation om vinteren, samt at undgå modstand i ventilationssystemer ved jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilatorer.

Det valgte ventilationssystem i slagtekyllingestalden er i overensstemmelse med den bedste tilgængelige teknik. Blandt andet anvendes der frekvensstyret ventilation, som sikrer lavt energiforbrug og ventilationssystemet rengøres efter hvert hold slagtekyllinger.

Ventilationsafkast placeres i kip, hvilket betyder, at der er de bedste muligheder for at ventilationsluften bliver opblandet og hermed at lugtbidraget fra stalden begrænses i forhold til lavt placerede afkast.

Ud over at reducere modstand i ventilationssystemet, er det kommunens opfattelse, at hyppig og grundig rengøring af såvel stalde og ventilationsanlæg er vigtige parametre til begrænsning af lugt og fluegener til omgivelserne, der er derfor stillet vilkår til dette.

Se vilkår for rengøring og desinficering i godkendelsen.

3 ENERGI OG VANDFORBRUG

3.1 ENERGIFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energiforbrug på anlægget

På ejendommen anvendes energi i forbindelse med lys, ventilation og opvarmning af stalden og udmugning af stald. Der udover kommer energi til traktorkørsel i marken.

Ventilation er vigtig i en slagtekyllingestald. Man bruger ventilationen til at kontrollere luftfugtigheden og temperaturen i stalden, så kyllingernes forhold optimeres.

Varmeforbruget i en slagtekyllingestald er ofte højt. Dette skyldes, at kyllingerne ved ankomst fra rugeriet skal have en opstartstemperatur på omkring 33 grader C, for at give dem en blid overgang fra rugeriet og dermed sikre en god opstart af deres vækstperiode. I løbet af de ca. 35 dage hvor kyllingerne befinder sig i slagtekyllingestalden, styres temperaturen af ventilationen og varme anlægget og sænkes løbende til omkring 18- 22 grader C, hvilket betyder, at mængden af energi til opvarmning stiger med en faldende udendørs temperatur.

Den tidligere ejer anvendte olie til opvarmning. Fremadrettet vil der blive anvendt halm.

Table 5. Ejendommens energiforbrug

Energikilder	Energi forbrug Nuværende drift*	Forventet energiforbrug i ansøgt drift**
Årligt Elforbrug	? kWh	72000 kWh
Årligt forbrug af olie/halm	? l	Ca. 108 bigballer halm

* Data vedr. forbruget i nuværende drift er ikke kendt, da ejendommen netop har skiftet ejer.

** Forbruget til El er skønnet ud fra oplysninger om energibesparelse og er der er en vis usikkerhed på størrelsen af forbruget. Varmevexleren vil øge elforbruget, men reducere varmeforbruget med 50 %. Det vurderes at der skal anvendes ca. 108 Bigballer halm på årsbasis til opvarmning med brug af varmevexler. Privatforbrug indgår ikke i opgørelsen.

Med hensyn til energiteknologi på anlægget henvises til kapitlet BAT. Her redegøres der for energibesparende foranstaltninger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er vanskeligt at opstille egentlige grænser for forbrug af energi for en slagtekyllingeproduktion. Energiforbruget afhænger i et vist omfang af de driftsmæssige forhold på ejendommen, herunder hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af forurening.

Det forventede energiforbrug i henhold til ansøgningen er sammenlignet med normenergiforbrug for husdyrproduktioner udarbejdet af EnergiMidt (2011). Normenergiforbruget er det forventelige, opnåelige forbrug, som normalt vil være muligt at opnå med almindelig god teknologi. Beregningen omfatter ikke energiforbrug til markdrift.

Normenergiforbruget ved en årlig produktion på 340.000 slagtekyllinger er ifølge beregning foretaget i EnergiMidts regneark for Normenergiforbrug på 496.540 kWh til el og varme.

Varme	- stald	340.000 kWh
	- Vask	41.310 kWh
<u>El</u>		<u>115.230 kWh</u>
I alt		496.540 kWh

Det forventede energiforbrug til el og varm som fremgår af ansøgningen er på ca. 288.000 kWh pr. år, idet der tages udgangspunkt i at en bigballe vejer 500 kg og energindholdet i halm er 4 kWh per kg.

Varme 216.000 kWh (108 bigballe a 500 kg * 4 kWh per kg halm)

El 72.000 kWh

I alt 288.000 kWh

Det forventede energiforbrug i henhold til ansøgningen ligger betydelig lavere end det beregnede normenergiforbrug for en slagtekyllingeproduktion.

Energiforbruget bør dog følges løbende, og forbruget bør til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers egen interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi, hvorfor vi antager, at der ikke vil blive forbrugt mere energi end nødvendigt.

For at kunne vurdere energiforbruget er det nødvendigt at lave løbende registreringer af forbruget. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.

Samlet set vurderer kommune at det estimerede forbrug af energi er rimeligt, det ligger under det normalt der kan udregnes efter anbefalinger fra EnergiMidt, og der er fortaget tiltag for at reducere energiforbruget.

Vurdering af energibesparende teknolog fremgår af kapitlet om BAT.

Se vilkår for energi i godkendelsen.

3.1 VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vandforbrug på anlægget

Ejendommen Bødgersmindevej 17 har egen boring til privat forbrug og vand til dyrene, vask af stalde mv. Ny ejer har ingen opgørelser over vandforbruget i den nuværende drift. I nudriften er forbruget derfor skønnet ud fra nøgletal i Håndbog til drift planlægning.

Vandforbruget vil i ansøgt drift blive fulgt nøje. Forbruget i ansøgt drift er skønnet ud fra normalt 2005/06 (5,4 L/produceret kylling). Det forventes at vandforbruget til drikkevand vil fordele sig med ca. 1800 m³ til drikkevand og 70 m³ til vask af stalde. Der vaskes ikke maskiner på ejendommen. Der er markvandingsstilladelse på 72000m³ vand.

Tabel 6. Vandforbrug på ejendommen

Vandforbrug	Nudrift	Ansøgt drift
Årligt forbrug af drikkevand	2280 m ³	1800 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde*	- m ³	70 m ³
Vand til markvandning*	72.000 m ³	72.000 m ³

Med hensyn til vandteknologi henvises til kapitlet BAT, vandbesparende foranstaltninger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da der er tale om nyetablering af en slagtekyllingeproduktion, har ansøger ingen konkret registrering af vandforbrug i en slagtekyllingeproduktion. Det forventede vandforbrug i husdyrproduktionen, som er beregnet ud fra normalt 2005/2006, vurderes at være meget fornuftigt.

Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget, samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt. For at kunne vurdere forbruget skal det kunne sammenlignes med de tidligere års forbrug for at se om forbruget har været stigende/faldende. I ansøgningen oplyses, at produktionsstyringssystemet løbende indsamler oplysninger om vandfor-

brug, og at der tilsluttet vandur til produktionsstyringssystemet. Det er et vilkår i afgørelsen om, at vandforbruget løbende skal registreres.

Samlet set vurderer kommune at det estimerede forbrug af vand er rimeligt, det ligger indenfor det normalt anbefalet i Miljøstyrelsen "Driftssystem slagtekyllinger, og der er fortaget tiltag for at reducere vandforbruget.

Vurdering af vandbesparende teknologi fremgår af kapitlet om BAT.

Se vilkår i forhold til vand og vandteknologi i godkendelsen.

4 GENER FRA HUSDYRBRUGET

4.1 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generelt vedr. lugt

Forhold som kan have betydning for lugtemissionen kan være arten, antallet og størrelsen af dyr, staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden samt opbevaring.

I husdyrgodkendelse.dk vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldanlæggene til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler.

For slagtekyllingeproduktion opgøres lugt som maksimum total masse dyr pr. stald. Der må således maksimalt være en belægningsgrad på 40 kg kyllinger/m².

For alle ejendommens staldafsnit er der ud fra angivelser på lokalmiljøkortet i husdyrgodkendelse.dk beregnet afstand og retning til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer

Figur 2. Angivelse af afstand til byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelse

Den nærmeste nabo uden landbrugspligt er ejendommen Bødkersmindevej 9, 8620 Kjellerup, som ligger i en afstand af ca. 397m øst for staldanlægget på Bødkersmindevej 17. Nærmeste samlede bebyggelse er Skræ, som ligger i en afstand af ca. 1,9 km nordøst for anlægget. Nærmeste by med byzone Thorning ligger ca. 2 km stik øst for anlægget. Se kort nedenfor.

Kumulation i forhold til lugtberegning

Ved beregning af geneafstanden vedr. lugt skal der indregnes kumulation fra andre husdyrproducenter såfremt der er husdyrproducenter med mere end 75 DE indenfor en radius af 100 meter fra enkeltbeboelsen og såfremt der er husdyrproducenter med mere end 75 DE indenfor en radius af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Tabel 7.

	0 andre ejendomme	1 anden ejendom	2 eller flere andre ejendomme
Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter (nabobeboelse uden landbrugspligt)	x		
Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 300 meter (samlet bebyggelse)	x		
Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 300 meter (byzone)	x		

Ved 0 andre ejendomme skal der ikke regnes med kumulation. Ved 1 anden ejendom med mere end 75 DE forøges geneafstanden med 10 %. Ved 2 eller flere andre ejendomme med mere end 75 DE forøges geneafstanden med 20 %.

Oplysninger om husdyrhold fra andre ejendomme er hentet fra CHR. Oplysninger vedr. kumulation er lagt ind i it-systemet under anlægsoplysninger.

Resultatet af lugtberegning

Lugtberegninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at staldanlægget overholder afstandskravene til naboer, samlet bebyggelse og by vedr. lugt.

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning på stald året rundt. Lugtgeneafstanden tager udgangspunkt i anlæggets lugtcentrum. Afstandene kan derfor ikke direkte aflæses på et kort.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lugtemissionen fra staldanlægget er beregnet i Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem ud fra oplysningerne om den ansøgte husdyrproduktion. Lugtgeneafstanden, som er den minimumafstand der skal være fra staldanlægget til hhv. byzone, lokalplanlagt område/samlet bebyggelse og enkelt bolig, er herefter beregnet udefra det fastlagt beskyttelsesniveau i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Genekriterierne som ligger til grund for beregning af geneafstanden er:

Kategori	Vejledende geneniveau
A. Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OUE /m ³
B. Samlet bebyggelse i landzone eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	7 OUE /m ³
C. Etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger	15 OUE /m ³

Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktuelle afstand skal der gives afslag.

Vi har gennemgået de forudsætninger, som ansøgers konsulent har lagt ind i IT-Ansøgningssystemets til beregning af lugtgeneafstand. Beregninger af lugtgeneafstand og faktisk afstand til naboer/bebyggelse ses i nedenstående tabel.

Tabel 8. Lovens krav til lugtgeneafstande og faktiske afstande til forskellige beboelsestyper. Oplysningerne stammer fra IT-ansøgningssystemet.

Områdetype	Lovens krav - lugtgeneafstand (ukorrigeret) (meter)	Faktisk afstand til områdetype (meter)	Bemærkning
Eksisterende eller fremtidig byzone	306,39	1975	Thorning by
Samlet Bebyggelse	217,02	1938	Skræ
Enkelt bolig	118,75	398	Bødgersmindevej 9

Ansøgningsystemets lugtberegninger viser, at staldanlægget overholder lovens afstandskrav til naboer, samlet bebyggelse og by vedr. lugt.

Det ansøgte projekt indebærer, at der kan forventes, at være perioder med store lugtbidrag til omgivelserne. Vi er af den opfattelse at staldhygiejne og hyppig rengøring af stald, herunder ventilationsanlæg, og udenoms arealer er vigtige parametre til begrænsning af lugt og fluegener til omgivelserne.

Det kan nævnes, at stald og ventilationsanlæg rengøres grundigt efter hvert hold kyllinger, hvilket kan medvirke til reduktion af lugtgenerne. Der stilles vilkår til dette, se vilkår om *ventilation og rengøring og desinficering*. Derudover er det vigtigt at renholde udenoms arealerne, f.eks. efter udkørsel af dybstrøelse til markstak. Der stilles vilkår renholdelse af udendørsarealer – se vilkår angående fluer og skadedyr.

Da lugtgeneafstandene er overholdt, samt at der i øvrigt ikke er forhold ved det ansøgte projekt, som giver anledning til at forvente et større lugtbidrag end normalt fra en produktion af den søgte størrelse, vurderer vi, at lugtbidrag fra den søgte produktion ikke kan betragtes som væsentligt, jævnfør Husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Lugtgener fra opbevaringsanlæg

Slagtekyllingestalden tømmes for dybstrøelse efter hvert hold kyllinger. Dybstrøelsen køres ud i markstak, hvor den overdækkes med plastic.

Lugtgener fra opbevaring af husdyrgødning håndteres ved hjælp af de generelle regler. En markstak skal overdækkes med vandtæt materiale straks efter udlægning jf, husdyrgødningsbekendtgørelsens § 14. Dette er med til at reducerer lugt- og fluegener fra markstakken. Derudover skal markstakken placeres (jf, § 13 i husdyrgødningsbekendtgørelsen), så den overholder afstandskravene i § 8 stk. 1 husdyrloven, herunder placeres minimum 30 meter fra nabo-skel. Da der er tale om generel lovgivning stilles der ikke vilkår til dette.

Ejer skal dog ved placering af markstakken være opmærksom på, at den placeres, så den giver mindst mulig gener for de omkringboende naboer.

Det vurderes samlet at lugtgener (og fluegener) fra dybstrøelse i overdækket markstak vil være begrænsede og ligger indenfor det, man må forvente, når man bor i landzone, hvor der drives landbrugserhverv, når husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser overholdes og der udvis almindelig hensyn til de omkringboende.

Lugtgener fra udbringning af husdyrgødning

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der udbringes ikke husdyrgødning op til byzoner eller samlet bebyggelse.

Det vurderes samlet at lugtgenerne fra udbringning af husdyrgødning vil være begrænsede og ligger indenfor det, man må forvente, når man bor i landzone, hvor der drives landbrugserhverv, når husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser overholdes og der udvis almindelig hensyn til de omkringboende.

4.2 STØJ

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støj fra følgende kilder:

- Ventilationsanlæg
- Højtryksrensere
- Korntøringsanlæg
- Indblæsning af foder
- Transport til og fra ejendommen (se afsnit vedr. transport)

Tabel 9. Driftsperioderne og placeringen af støjkloder på ejendommen.

Støjkilde	Placering	Tidsinterval	Tiltag mod støjkloder
Ventilationsanlæg	Inden døre i stald	Ventilationsanlægget kører alle døgnets 24 timer med varierende effekt afhængig af behov	Der er valgt et støjsvagt ventilationsanlæg.
Højtryksrensere	Inden døre	Højtryksrensere anvendes ca. 1 dag 8-9 gange om året i forbindelse med rengøring af stalde. Rengøring sker i dagtimerne	
Korntøringsanlæg Pt ingen korntøringsanlæg men forventer der installeres anlæg	Indendørs i maskinhus (gammel stald)	Korntøringsanlægget kører primært i høstsæsonen.	
Indblæsning af foder	3 stk. Siloer er placeret ved facaden på stald mod øst.	Indblæsning af foder vil have en varighed af ca. 30. min. pr. levering. Der leveres foder ca. hver 14. dag i ejendommens 3 fodersiloer. Levering finder sted på hverdage og lørdage i dagtimerne.	Der kan forekomme støj fra indblæsning i siloerne i begrænset tidsrum. Der anvendes cyklon ved indblæsning.
Håndtering af dybstrøelse		Stalden tømmes for dybstrøelse 8-9 gange om året. Der vil være periodisk støj ved læsning af dybstrøelse på vogn ved disse lejligheder	
Transport til og fra ejendommen ved ind- og udlevering af kyllinger	Inden døre	Der kan forekomme støj ved ind- og udlevering af kyllinger, 8 gange om året. Afhentning kan ske over hele døgnet.	Da ind- og udlevering sker inde i stalden, vil støjen være begrænset

Generelt vedr. støj:

Generelt vil der opleves meget lidt støj fra ejendommen og produktionsanlægget.

De fleste støjkilder er placeret i lukkede bygninger

Det forsøges så vidt muligt at holde støjperioden inden for normal arbejdstid.

Der forventes ingen driftsstøj i øvrigt, og støjen vurderes ikke at give støjgener for omgivelserne grundet ejendommens placering i forhold til naboer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der stilles vilkår for den maksimalt tilladte støjbelastning hos omkringboende i godkendelsen. Silkeborg Kommune har her særligt fokus på transporter til og fra ejendommen ved afhentning af dyr til slagting, da transporter til slagteri erfaringsmæssigt kan ske i de tidlige morgentimer, ofte før kl. 7:00. Ansøger oplyser, at kyllinger afhentes i perioden søndag aften fra kl. 20:00 til fredag aften kl. 18:00, og foder leveres alle dage på nær søndag i tidsrummet kl. 6:00 om morgenen til kl. 20:00 om aftenen.

Vi gør derfor opmærksom på, at støjniveauet hos nærmeste nabo, som ligger ca. 190 meter fra slagtekyllingestalden ikke må overstige 40 dB ved afhentning af slagtekyllinger og levering af foder om natten i perioden kl. 22:00-7:00.

For at mindske eventuelle støjgener henstilles til, at transport til og fra ejendommen så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 – 18.00.

Der kan forekomme støj ved levering og indblæsning af foder i siloerne. Levering finder imidlertid sted på hverdage og lørdage i dagtimerne, og forventes ikke at overskride grænseværdierne i støjvilkåret. Ligeledes forventes det, at håndtering af dybstrøelse ved tømning af stald og læsning på vogne finder sted i dagtimerne.

Ansøger ønsker, at installere korntørringsanlæg i den vestligt beliggende bygning. Korntørringsanlægget kører i en begrænset periode – høstsæsonen. Men i denne periode kører det intensivt dag og nat. Anlægget er imidlertid placeret indendørs, hvilket dæmper støjen væsentligt. Ved at holde døre og porte ind til bygningen lukket, i perioden hvor anlægget køre, kan støjen reduceres. Der stilles vilkår til dette.

Der vurderes ikke at være andre støjkilder på ejendommen ved almindelig daglig drift i øvrigt, som vil medføre væsentlige støjgener for omkringboende. I denne vurdering indgår det, at der er god afstand til omkringboende, og det vurderes, at støj fra ventilationer og transporter i dagtimerne ikke overskrider grænseværdierne i støjvilkåret.

Skulle der mod forventning indgå berettigede støjklager, kan Silkeborg Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag.

Se vilkår angående støj i godkendelsen.

4.1 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ophængt lamper ved gavl af stald, maskinhus, værksted og halmlade. Lyset vil være tændt efter behov. Der henvises til bilag 2 Situationsplan.

Der er ingen vinduer i stalden. Lys i stalden vil derfor ikke kunne ses udefra.

Der forventes ingen fjernpåvirkning fra lys ved anlægget, som kan genere naboer eller trafikanter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Lys i stalde og på udenoms-arealer kan virke generende for naboer og omkringboende, ved at det oplyser nattemørket og kan ses på lang afstand. Det er derfor vigtigt, at der i stalde og på

ejendommen som helhed er så lidt lys som muligt om natten. Tilsvarende gør sig gældende om vinteren. Lys kan også være til gene for trafikken, f.eks. ved anvendelse af spotlys, der peger ud mod vejbanen.

Det er oplyst, at der ikke er vinduer i stalden. Udendørsbelysning tændes kun efter behov og vil derfor ikke stå tændt i mange timer om natten. Hvorfor det vurderes, at der ikke vil være nogen væsentlig gene fra udendørsbelysning. Der er desuden læhegn på de fleste sider af bygningerne således at evt. lys bliver afskærmet i forhold til naboer.

Det er kommunens vurdering at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikken eller de landskabelige hensyn. Såfremt der modtages klager over lysgener, vil Kommunen lave en mere konkret vurdering og evt. stille mere specifikke krav for at undgå lysgener.

Se vilkår angående lys i godkendelsen.

4.2 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generel bekæmpelse af skadedyr

På landbrugsejendomme kan der forekomme skadedyr som eksempelvis fluer og rotter mv.

Den generelle bekæmpelse af skadedyr sker ved, at der generelt holdes rent og ryddeligt i og omkring ejendommen, og ved at foderspil og rester fjernes.

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Fluegener

Der er typisk ingen fluegener forbundet med slagtekyllingeproduktion, idet kyllingerne æder evt. fluer. Der er endvidere tale om et lukket system, hvor stalden holdes lukket efter at kyllingerne er sat og indtil de er klar til slagtning. Der forekommer normalt ikke fluegener fra overdækket markstak.

Rottebekæmpelse

Der er indgået sikringsaftale med rottebekæmpelsesfirmaet Nomus A/S. Aftalen indebærer, at der opstilles rotte-kasser rundt om ejendommens bygninger. Rottekasserne placeres, tilses og fyldes efter behov. Nomus A/S besøger ejendommen regelmæssigt 6-8 gange i løbet af et år. Ved forekomst af rotter kontaktes Nomus A/S, som står for bekæmpelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr herunder fluer, som skal afhjælpes. Det er derfor vigtigt at der opretholdes en god hygiejne, og daglig rengøring er en væsentlig parameter til bekæmpelse af skadedyr. Der stilles derfor vilkår til at ejendommen med dens udenoms-arealer skal holdes i en renlig og ryddelig stand. Herunder at gødnings- og foderrester på udenoms-arealer fjernes og stalde med inventar jævnlige rengøres.

Fluer er normalt ikke et problem i slagtekyllingestalde. Der foretages hyppig og grundig rengøring af en slagtekyllingestald og kyllingerne æder larver i dybstrøelsen.

På ejendommen opbevares dybstrøelse dog i markstak, som er et godt udklækningssted for fluer. Overdækning af markstakken betyder imidlertid, at fluer ikke kan lægge æg i markstakken og evt. klækkede fluer har svært ved at undslippe og de nyklækkede fluer kan ikke tale de ofte høje temperature i den overdækkede markstak. For at opnå dette er det imidlertid vigtigt, at markstakken holdes tæt overdækket.

Fluer kan også lægge æg i foder og gødningsrester, som ligger rundt omkring, der er derfor vigtigt at ejendommens udenoms arealer holdes ryddet for disse.

Skulle der mod forventning indgå berettigede klager over fluegener fra husdyrproduktionen, kan Silkeborg Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at foretage tiltag til at reducerer fluegener.

Det vurderes at ejendommen skadedyrsbekæmpelse med de stillede vilkår er tilstrækkelige til at imødekomme væsentlige gener fra skadedyr.

Se vilkår i godkendelsen under *rengøring og desinfektion* og *ventilation* samt *fluer og skadedyr*.

4.1 STØV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med håndtering af halm til strøelse og ved transport kan der opstå støv. Spåner til strøelse leveres i plastic baller og støver ikke.

Al indblæsning af foder i siloer sker via lukkede rørsystemer, hvor støv opsamles i spand fra udluftningsrør/returrør Der er således ingen kilder til væsentlige støvgener for naboerne.

Forhold, som kan medvirke til støv, er af begrænset karakter og varighed.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De primære aktiviteter som kan forårsage støvgener er i forbindelse med levering af foder, forarbejdning af foder, håndtering af strøelse samt interne transporter og transporter til og fra ejendommen.

Slagtekyllingestalden ligger i et lukket, tæt hus, og vurderes ikke at give anledning til væsentlige støvgener. Levering af foder og spåner er, som ovenfor beskrevet, håndret på en måde, så det giver mindst muligt støv. Håndtering og forarbejdning af foder foregår ligeledes i lukket bygning, idet der bygges plansilo og tørringsanlæg til korn i bygning mod vest, og forventes ikke at give væsentlige støvgener.

Der forventes at ske et fald i antallet af transporter, da daglig transport med æg og transporter i forbindelse med maskinstationsvirksomhed ophører. Transporter til og fra ejendommen foregår primært på asfalteret vej Bødgersmindevej. På den baggrund og på grund af afstand til naboer forventes det ikke at transporter vil give anledning til væsentlige støvgener.

Vi vurderer, at produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter ikke vil give anledning til væsentlige støvgener ved de omkringliggende nabobeboelser det skyldes bl.a. at anlægget er afskærmet i forhold til naboer med læhegn og at der ikke sker en forøgelse i støvdannende aktiviteter.

4.2 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I nu driften har der været dels en større husdyrproduktion, dels har der været produktion af æg med afhentning hver dag. Samtidig har den tidligere ejer haft maskinstation virksomhed som også har givet anledning til megen kørsel til og fra ejendommen. Transporter i nu driften er kun anslået, da ansøger ikke har oplysninger om den tidligere ejers eksakte antal transporter.

Af følgende skema vises en oversigt over transporttyper og over antallet af transporter i nu drift og ansøgt drift

Tabel 10. Transporttyper og antal transporter før og efter udvidelsen

Transporttype	Antal transporter pr. år i nudrift	Antal transporter pr. år i ansøgt drift	Tidsinterval	Hyppeghed
Lastbilstransporter				
Foder	36	36	Dagtimer	4-5 gange pr. hold slagtekyl-linger
Døde dyr	104	104	Dagtimer	2. gange i ugen
Brændstof(diesel)	?	6	Dagtimer	Jævnt fordelt over året
Brændstof (Olie)	?		Dagtimer	
Høner	16			1 gang om året
Afhentning af æg	365			Hver dag
Kyllinger ind		8-9	Dagtimer	1 gang hver 6. uge
Kyllinger ud		48	Hele døgnet	
Dyrlæge	12	8		En gang for hvert hold
Traktor transporter				
Gyllekørsler Ma-skinstation	?			
Dybstrøelse		17-20 transporter til 3. mands arealer	Dagtimer	I sæson
Affald	?	26		

Bemærkninger vedr. transporter:

Det vurderes at der vil være ca. 250 transporter til og fra ejendommen på årsplan. Generelt forventes antallet af transporter til og fra ejendommen at falde fordi der ikke længere vil være daglige transporter med æg og fordi maskinstations-virkomheden ophører. Derudover vil der være færre transporter med diselolie til ejendommen. Transporter til og fra ejendommen sker på offentlige veje. Der er gode oversigtsforhold ved til og fra Bødkersmindevej 17.

- Udbringning af husdyrgødning til egne arealer medfører ikke køres på offentlig vej, da alle arealer ligger i nærhed af ejendommen. Der vil være ca. 17-20 transporter med dybstrøelse til 3. mands arealer i vækstsæsonen. Grundet færre antal DE på ejendommen vil antallet af totale transporter med husdyrgødning reduceres.
- Husdyrgødning til 3. mandsarealer transporteres ikke gennem by.
- I den nuværende drift sker al transport med dyr ca. en gang om året alle høns udskiftes på en gang og der indsættes hønniker på en gang. I ansøgt drift vil der blive leveret små kyllinger til ejendommen 8 gange om året. Kyllingerne kan være i en transport. Dyr til slagting leveres ved 4-5 transporter. Der leveres ca. 7000 kyllinger efter 28 dage for at reducere belægningsgraden. Øvrige dyr afhentes på samme tid efter 35 dage. Der vil fremadrettet ikke være daglige transporter med afhentning af æg.

- Cirka 2 gange om ugen (på hverdage) afhentes døde dyr via Daka. Antallet af transporter til afhentning af døde dyr vil ikke øges i forbindelse med udvidelsen.
- I den nuværende drift leveres der foder til ejendommen ca. 36 gange om måneden. Antallet af transporter med foder forventes at forblive uændret i ansøgt drift. Leveringsmønsteret vil dog ændre sig, idet der er mest brug for foder til slagtekyllinger i den sidste del af deres produktionscyklus hvorfor transporter med foder vil være hyppigst mod slutningen af produktionsperioden.
- Der er tidligere anvendt olie til opvarmning på ejendommen. Fremadrettet vil der blive anvendt halm til opvarmning af stuehus og stald. Halm produceres primært på egne arealer.
- Transporter med diesel forventes at falde idet maskinstationsvirksomhed ophører.
- Transporter vil normalt foregå i dagtimerne, dog må der påregnes transporter udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbestemt arbejde i marken og ved afhentning af slagteklare kyllinger.

Der er vedlagt bilag 3, der viser Transportvej for udbringning af husdyrgødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Antal transporter forventes at falde, idet de daglige transporter med æg og transporter i forbindelse med maskinstation virksomhed ophører. Hovedparten af transporter er lastbiler med kyllinger (ind og ud), døde dyr og foder.

De fleste transporter foregår i dagtimerne, men afhentning af slagtekyllinger og kørsel i forbindelse med sæsonbestemt arbejde kan foregå på hele døgnet. I afsnit om støj er der sat vilkår til maksimalt støjniveau i forbindelse med ejendommens drift. Maksimalt støjniveau om natten mellem 22:00 og 7:00 er 40 dB målt hos naboer.

Hovedparten af transporter foregår ad Bødgersmindevej (lille landevej), hvor der er hurtig og god forbindelse til hovedvej A13. Egne udspretningsarealer ligger lige omkring ejendommen og kræver ikke transport ad offentlig vej. Transport til aftalearealer i Viborg Kommune foregår ad mindre landeveje, aftalearealerne ligger 6-12 km fra ejendommen, og der er ikke transporter med gylle gennem byer.

Kommunen kan ikke regulere transportrute på offentlig vej, herunder bestemme hvilken rute, der skal køres ad, og da der ikke sker transport med gylle gennem byer, vurderes der ikke at være behov for at stille vilkår til transportmetode eller tidspunkt for transport.

Der henvises til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transporter til og fra ejendommen vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse. Det vurderes, at den eksisterende udkørsel kan anvendes frit uden væsentlige gener for omkringboende.

Se vilkår i godkendelsen under *transporter* og *støj*.

5 FORURENING

5.1 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Af følgende skema fremgår ejendommens spildevandsmængde i nudrift og ansøgt drift samt afledningen heraf.

Tabel 11. spildevandsmængde i nudrift og ansøgt drift samt afledningen heraf.

Type	Mængde i nudrift	Mængde i ansøgt drift	Afledes til
Rengøringsvand fra vask af stalde, inventar og forrum, ventilation og varmeveksler	?	70 m ³	Separat betonbeholder på 10.000 l, til udspredding på marken. Tanken tømmes efter hvert hold.
Tagvand	1890 m ³ 1260 m ³	1890 m ³ 1260 m ³	Diffus Faskine til opsamling af vand fra kyllingehus
Intet Sanitært spildevand fra driftsbygninger	-	3 m ³	Der ansøges særskilt

Vaskevand fra stald

I staldgulvet er der en afløbsrende med afløb til overdækket betonbeholder. Beholder er placeret midt for facaden af stalden mod øst. Beholderen er på 10.000 l. Vaskevandet behandles som restvand og udbringes på bevokset areal efter hvert hold kyllinger. Forbruget til vask er ejers bedste skøn.

Tagvand ledes til faskine. Se bilag 2. Situationsplan.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vand fra vask af fjerkræstalder skal betragtes som restvand, hvis kvælstofindholdet er under 0,3 kg N/ton, jf. § 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Da der er stor fokus på, at dybstrøelse i slagtekyllingestalde holdes tør under produktion, forventes der ikke at være afløb af gødningssaft til opsamlingsbeholderen under produktionen, og tør gødning er forholdsvis let at fjerne før rengøring med vand. På den baggrund forventes det, at kvælstofindholdet i restvand, som ledes til opsamlingsbeholder, kan holdes under 0,3 kg N/ton. Der laves vilkår om, at kommunen kan forlange, at der foretages analyse af kvælstofindholdet i den væske der udbringes som restvand.

Ifølge ansøgeres oplysninger i tabel 11 bruges der ca. 8-9 m³ rengøringsvand per hold slagtekyllinger, som ledes til opsamlingsbeholder. Opsamlingsbeholderens kapacitet er angivet til 10 m³, og dermed netop stor nok til at rumme vaskevand fra et hold slagtekyllinger.

Det fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen, at restvand ikke må udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb, herunder dræn, søer over 100 m² og kystvande. Desuden er udbringning af restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord ikke tilladt.

For at sikre, at der er tilstrækkelig kapacitet hen over en vinter med hård frost og sne efterfulgt af vandmættede jorde, bliver der stillet vilkår om, at opsamlingsbeholderen skal kunne rumme restvand fra tre hold slagtekyllinger (ca. 4 måneders kapacitet), svarende til et rumfang på minimum 27 m³ ved det anførte vandforbrug. Beholderen skal indrette efter bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsen, at næringsstofferne i husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft og restvand kun må tilføres til afgrøder. Afgrøderne skal indeholde en kvælstofnorm eller en retningsgivende norm for fosfor og kalium ifølge lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser.

Kommunen vurderer, at håndtering af spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af nedenstående vilkår samt de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder husdyrgød-

ningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, mv.

Se vilkår i godkendelsen under *Restvand*.

5.2 HUSDYRGØDNING - MÆNGDER, OPBEVARING OG HÅNTERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Produktion af husdyrgødning

Driftssystemet til slagtekyllinger betyder, at der produceres dybstrøelse. I henhold til normtal 2013 produceres der 1,63 tons dybstrøelse/1000 slagtekyllinger ved 25 kyllinger pr. m² og produktionstid 35 dage.

Den samlede gødningsproduktion: 340.000 slagtekyllinger x 1,63 tons/1000 kyllinger = 554,2 tons.

Opbevaring af husdyrgødning

Efter hvert hold kyllinger tømmes stalden for dybstrøelse, som oplagres i overdækket markstak. Markstakken placeres et nyt sted hvert år indenfor ejendommens udbringingsareal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I slagtekyllingestalden produceres årligt 554,2 tons dybstrøelse, som fylder 942 m³.

Stalden tømtes ca. 8 gange årligt og 15 % udbringes direkte og pløjes ned, for at overholde kravet til BAT, medens resten ca. 800 m³ opbevares i overdækket markstak. Der er ikke planer om at etablere møddingsplads på ejendommen.

Kompost må ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen opbevares i markstak, såfremt tørstofindholdet er på mindst 30 %, og oplaget er overdækket med kompostdug eller lufttæt materiale.

Kompost er dybstrøelse, som er omsat i stalden eller på en møddingsplads. Dybstrøelse vurderes normalt kompostlignende, hvis det har henligget i en stald 3-4 måneder i gennemsnit, Dybstrøelse fra fjerkræstalder kan dog være kompostlignende allerede efter en til to måneder.

Idet tørstofprocenten for dybstrøelse i slagtekyllingestalde ifølge normatal 2013 er 48 % og idet dybstrøelsen ligger 35 dage i stalden vurderes det, at forudsætningerne for at kunne lægge dybstrøelsen i markstak overordnet er overholdt. Det er dog vigtigt, at pointeres, at det er hvert enkelt parti dybstrøelse, som konkret skal overholde kravet "kompostlignende" for at det må læges i markstak.

Korrekt håndtering ved opbevaring af dybstrøelse i markstak er af største vigtighed for at undgå forurening, sammenlignet med opbevaring på en møddingsplads. Placering af markstak på skrånende areal, oven på dræn, samt mangelfuld overdækning eller overdækning som delvist blæser af, kan således føre til forurening af jord, overfladevand mv.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder en række bestemmelser i forhold til opbevaring i markstak, som medvirker til at mindske risiko for forurening af det omgivende miljø. Herunder at:

- Dybstrøelse skal være kompostlignende med en tørstofprocent på mindst 30 pct. for at det må opbevares i markstak
- Markstakken må ikke medføre risiko for forurening af grundvand og overfladevand
- Markstak skal overdækkes med vandtæt materiale straks efter udlægning
- Kompost må højst oplagres samme sted i marken i 12 måneder, og markstakkene må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.
- Der skal føre årlige optegnelser over markstakkene, med oplysninger om oplagringsperiode og placering f.eks. ved angivelser på et kort

- Markstak skal opfylde afstandskravene i § 8 stk. 1 husdyrloven. Dvs. en markstak må ikke placeres indenfor følgende afstande:
 - 1) 25 m til ikkealmene vandforsyningsanlæg.
 - 2) 50 m til almene vandforsyningsanlæg.
 - 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2.
 - 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
 - 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
 - 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
 - 7) 30 m til naboskel.

Da der er tale om generel lovgivning, stille der ikke vilkår til ovenstående i godkendelsen. I den konkrete sag, er der dog tale om opbevaring af så store mængder dybstrøelse i markstak, at de generelle bestemmelser omkring årlige optegnelser skærpes, idet der ud over oplysninger om oplagingsperiode og placering stilles vilkår til angivelse af afstande til de anlæg mv. som er angivet i § 8 i husdyrloven, samt krav om at optegnelser på kort opbevares på ejendommen i minimum 5 år og fremvises på kommunens forlangende.

En markstak kan medfører gener for de omkringboende i form af lugt og fluer. Der henvises til kapitlerne "lugt" og "Fluer og skadedyr" for beskrivelse og vurdering af gener fra markstakken

Der henvises til kapitlet "BAT", for vurdering af bedst tilgængelig opbevaringsteknik for husdyrgødning.

Hvis der ved tilsyn konstateres, at driften af markstakken medfører forurening eller risiko for forurening af miljøet, f.eks. ved manglende overdækning eller hvis der konstateres gødningsholdig saftafløb fra stakken, kan Silkeborg Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget, at etablere møddingsplads til opbevaring af dybstrøelse eller finde anden løsning til opbevaring af dybstrøelse.

Se vilkår i godkendelsen under *Husdyrgødning.*

5.3 FODER – MÆNGDER, OPBEVARING OG HÅNDTERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Opbevaring af ensilage og foder

Der produceres ikke foder på ejendommen. Al foder indkøbes som færdigfoder. Ejendommen råder over 3 fodersiloer (2 siloer på 18 m³ og 1 silo på 20 m³).

Tabel 12. På ejendommen opbevares følgende typer og mængder af foder:

Fodertype	Mængde nudrift	Mængde an-søgt drift	Opbevaring
Færdigblandinger	?	61 m ³	3 siloer på hhv. 18, 18 og 25 m ³

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Foderforbrug er ifølge normtal 2013 på 3,36 kg per produceret dyr ved en produktionstid på 35 dage. Det giver et samlet foderforbrug på ca. 1142 ton per år ved en produktion 340.000 slagtekyllinger.

Alt foder indkøbes som færdigfoder og opbevares i lukkede fodersiloer øst for stalden. Der opbevares ikke foder på anden måde på ejendommen. I afsnit om transport fremgår det, at der leveres foder ca. 36 gange om året. Foder blæses ind i siloerne via lukket rørsystem og udfodres via fodringsanlæg i stalden.

Der henvises til kapitlerne Støj, støv, transport og fluer og skadedyr for beskrivelse og vurdering af gener i forbindelse med opbevaring og håndtering af foder. Der er sat vilkår til støjgrænser i dag- og nattetimer samt vilkår om, at opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr

Der henvises til kapitlet "BAT", for beskrivelse og vurdering af bedst tilgængelig foderteknologi

Der er sat vilkår til fasefodring, anvendelse af fytase og indhold af råprotein og fosfor i foder. Det vurderes, at den angivne fodermængde, samt brugen af fasefodring og fytase medfører, at der fodres i overensstemmelse med BAT.

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlige øget påvirkning af omgivelserne.

Se vilkår til opbevaring og håndtering af foder og fodring i godkendelsen under *Foder, Støj og fluer og skadedyr.*

5.4 AFFALD OG KEMIKALIER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beskrivelse af døde dyr

Opbevaring

- Dyrene placeres på støbt plads i lukkede spande.

Bortskaffelse

- Der er indgået aftale med Daka om afhentning af døde dyr.
- Afhentning finder sted 2 gange om ugen på hverdage.

Mængder

- Der dør ca. 1000 kyllinger i hver produktionscyklus svarende til ca. 2,5 %. EAK-kode 020102.

Afhentningssted

- Afhentningssted er valgt i god afstand fra naboer syd for værksted.
- Afhentningspladsen er sikret mod ådselædende dyr, idet døde dyr opbevares i lukkede spande.
- Afhentningsstedet er ved fast tilkørselsvej og tilgængelig for afhentningsmateriellet

Opbevaringen af døde dyr lever op til kravene herom og det vurderes, at omkringboende naboer ikke vil blive generet af evt. lugt fra døde dyr.

Afhentningssted er markeret på bilag 2 Situationsplan

Beskrivelse af fast affald

Tabel 13. Oplysninger om affaldstyper og mængder samt opbevaring og bortskaffelse heraf:

	Mængde nudrift (kg el. tons)	Mængde Ansøgt (kg el. tons)	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingseget affald. ISAG kode: 19.00 Papir og pap ISAG kode: 50.00		500 kg	Container	Afhentes af Marius Christensen og Søn- ner A/S om afhent- ning
Jern ISAG kode: 23.00		1000 kg	Opbevares i værksted	Afhændes til skrot- handler
Plastic ISAG kode 52.00 EAK-kode: 02-01- 04		1200 kg	Container	Aftale Marius Chri- stensen og Sønner A/S om afhentning.

Beskrivelse af kemikalier generelt

Der produceres ikke meget affald på bedriften. Der er primært tale om plastic fra indpakning af spån til strøelse i stalden, tomme kemikaliedunke fra markdriften samt tomme sæbe- og desinfektionsdunke. Derudover anvendes der i en vis udstrækning udlægning af papir på gulvet i stalden til startfoder. Der er indgået aftale med Firmaet Marius Christensen og Sønner A/S, Nørregade 71-73, 7430 Ikast, som har mange års erfaring i udleje af containere med fast tømningensinterval. På ejendommen hentes affald ca. hver 14. dag.

Beskrivelse af pesticider

Mængder og placering af oplag af pesticider

- Der opbevares ca. 50 liter pesticider på bedriften.
- Pesticider opbevares i frostfrit aflåst kemikalierum uden afløb, som er placeret i værkstedet (se nedenstående oversigtskort figur 3).
- Der indkøbes generelt ikke større mængder af midler end hvad der passer med sæsonens forbrug. Hermed er lageret som regel næsen tomt i perioden oktober til april

Med hensyn til forebyggende foranstaltninger og foranstaltninger ved uheld henvises til afsnittet "Risici".

Der er henvises til bilag 2 Situationsplan (placering af kemikalier mv.) samt figur 3 og bilag 4a hvor placering af affald, miljøfarlige stoffer, råvarer, hjælpestoffer mv er angivet.

Påfyldning, vask og rengøring af sprøjteudstyr.

- Påfyldning af marksprøjte sker i mark med plantedække.
- Afvask af sprøjteudstyr sker i mark med plantedække
- Rengøring af sprøjten indvendig vil ske ved at fortynde restsprøjtevæske med skyllevand og ud sprøjte den fortyndede rest i afgrøden.
- Vand til marksprøjte påfyldes fra hydrant til markvandingsanlæg. Kontraventil sikre, at der ikke sker tilbageløb til vandforsyning.
- Al sprøjtearbejde udføres af ejer som har sprøjtebevis.

- Sprøjteudstyret efterses mindst en gang i sæsonen for utætheder ved slager og dyser.
- Marksprøjten parkeres i maskinhus med fast bund, når den ikke er i brug.
- Der er monteret emballage skyller på sprøjten. Rengjort emballage afhændes via dagrenovation.

Med hensyn til forebyggende foranstaltninger og foranstaltninger ved uheld henvises til afsnittet "Risici".

Beskrivelse af oliekemikalier

Opbevaring af dieselolie:

På ejendommen opbevares dieselolie i følgende tanke:

- Overjordisk tank fra 2000 på 1200 liter (diesel). Anvendes til brændstof til traktor.

Opbevaring af smøreolie:

- Smøreolie opbevares i lukkede beholdere, som er placeret i værksted..

Beskrivelse af øvrige kemikalier

- Der opbevares ca. 50 liter sæbe og 50 liter desinfektionsmidler.
- Desinfektionsmidler opbevares i kemirum.
- Sæbe og midler opbevares i dunke med tætsluttende låg. Beholderne er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet.

Opbevaring af medicin

Der er ingen opbevaring af medicin på ejendommen

Med hensyn til forebyggende foranstaltninger og foranstaltninger ved uheld henvises til afsnittet "Risici".

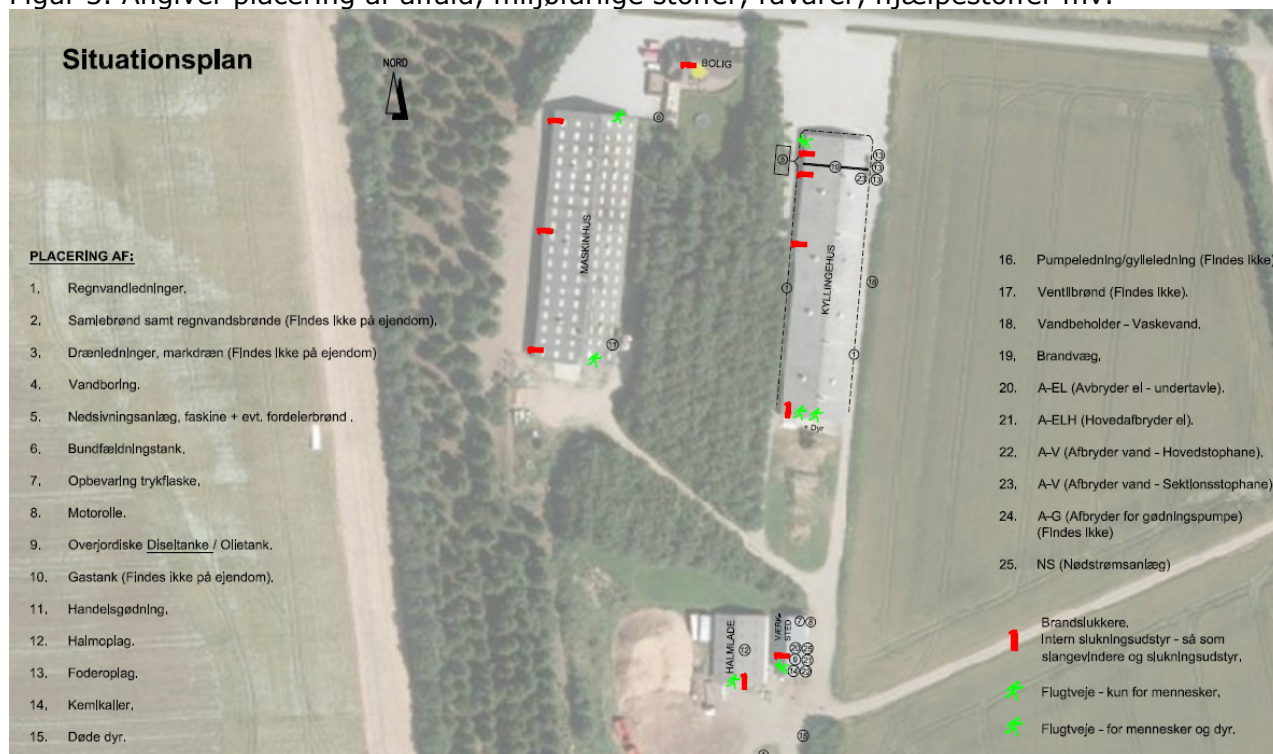
Olie- og kemikalieaffald

Oplysninger om typer af olie- og kemikalieaffald samt mængder, opbevaring og bortskaffelse heraf:

Tablet 14. Olie og kemikalieaffald. Oplysninger om affaldstyper og mængder samt opbevaring og bortskaffelse heraf

EAK-kode	Art	Mængde før	Mængde efter	Opbevaring	Bortskaffelses metode
02 01 09 05.12	Pesticidrester	-	0	kemikalierum	Tom emballage skylles 3 gange med sprøjten og afhændes med dagrenovation.
20 01 18 00 05.13	Medicinrester	-	0		
13.02.03.00	Spildolie	-	50 l	Lukkede tromler i værksted	Olieskift forgår med serviceaftale

Figur 3. Angiver placering af affald, miljøfarlige stoffer, råvarer, hjælpestoffer mv.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Opbevaring og afhentning af døde dyr sker på en sådan måde, at det vurderes, at være sikret mod ådselædende dyr og således, at naboer ikke vil blive generet af lugt fra døde dyr, fluer mv.

Alle kemikalier, olieprodukter, pesticider mv. opbevares forsvarligt, i værksted/kemikalirum med støbt gulv og uden afløb.

Råvarerne opbevares forsvarligt, således at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Kemikalier, medicin, samt andre giftige råvarer opbevares utilgængeligt for børn.

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ

<http://silkeborgkommune.dk/Erhverv/Affald-energi-og-miljoe/Affald/Affaldsplaner-og-affaldsregulativer>

Det fremgår af Affaldsbekendtgørelsens § 64, at virksomheder skal kildesortere deres affald. Virksomheden skal derudover sikre sig, at væsentlige dele af deres kildesorterede affald går til materialenyttiggørelse.

Opbevaring og håndtering af kemikalier skal overholde reglerne i kommunens Forskrift om håndtering og opbevaring af olie- og kemikalier <http://silkeborgkommune.dk/Erhverv/Affald-energi-og-miljoe/Affald/Farligt-affald-opbevaring-PCB-med-videre/Haandtering-og-opbevaring-af-olie-og-kemikalier>. Ifølge forskriften skal det sikres, at der ikke sker spild ved tankning af dieselolie på traktorer og andre maskiner. Der stilles derfor vilkår om, at tankning af diesel skal foregå på en plads med fast og tæt bund.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til opbevaring og affaldsbortskaffelsen fra virksomheden, når virksomheden overholder de til enhver tid gældende regler, de beskrevne procedure i den miljøtekniske redegørelse og vilkår i miljøgodkendelsen.

Silkeborg Kommune vurderer, at håndtering og opbevaring af kemikalier m.v. vil foregå på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende regler og vilkår i miljøgodkendel-

sen overholdes. Vilklårene er stillet for at sikre, at spild og opbevaring af olie sker på en miljømæssig forsvarlig måde.

Se vilkår til opbevaring og håndtering af affald og kemikalier i godkendelsen under *affald og kemikalier*.

5.5 DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beskrivelse af risici

Generelt er slagtekyllingeproduktion en sikker produktionsform med meget ringe risiko for forurening, idet der ikke er foder eller gødning der kan løbe ud af stald eller opbevaringsbeholder.

Beskrivelse af mulige uheld

På landbrugsejendomme kan der være risici inden for primært følgende områder:

- Brand
- Strømsvigt
- Oliespild
- Kemikaliespild

For at sikre, at der er procedurer for, hvad der skal foretages i tilfælde af uheld, er der udarbejdet en beredskabsplan. Beredskabsplanen indeholder:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med sigte på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, som skal alarmeres og hvordan
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs – og drænsystemer og vandløb mv.
- En opgørelse over materiel som er tilgængeligt på bedriften, eller som kan anskaffes med kort varsel, som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen vil ligge på en fast plads med nem adgang hertil for bl.a. medarbejdere, som vil blive vejledt i beredskabsplanen.

For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og disses telefonnumre.

Beredskabsplanen er vedlagt som bilag 4a Beredskabsplan – situationsplan og 4b Beredskabsplan – tekst.

Af nedenstående fremgår en beskrivelse af mulige uheld med oplysning om, hvilke tiltag der er iværksat for at forebygge uheld, samt oplysning om, hvad der vil blive iværksat i tilfælde af uheld.

Beskrivelse af risikominimering

Generelt

Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at der sikres korrekt brug og effekt. For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn.

Brand

Forebyggende foranstaltninger:

Miljøgodkendelse AF Bødgersmindevej 17, 8620 Kjellerup.

- Der forefindes brandslukkere i alle bygninger eller i nærhed af. Af bilag 4a Beredskabsplan – situationsplan fremgår, hvor brandslukkerne er placeret.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år. Produktions- og ventilations anlæg rengøres efter hvert hold slagtekyllinger.

Akut håndtering ved uheld:

- Ved brand kontaktes brandmyndighederne

Uheld ved udbringning af dybstrøelse

- Tabte mængder af dybstrøelse vil blive opsamlet.

Akut håndtering ved uheld:

- Falck tilkaldes
- Kommunen kontaktes

Strømsvigt

Forebyggende foranstaltninger:

- Der er etableret alarmanlæg for temperatur- og el svigt i staldanlægget.
- Der forefindes stik til nødgenerator på ejendommen.
- Ventilationssystemet er tilkoblet et automatisk opkald til mobiltelefon i tilfælde af strømsvigt

Akut håndtering ved uheld:

- Ved strømsvigt er ventilationssystemet designet således, at alle spjæld i staldene åbner automatisk for at sikre frisk luft til kyllingerne.

Oliespild

Forebyggende foranstaltninger:

- Spildolie, smøreolie og dieseltank er placeret i værkstedet. Evt. spildolie og smøreolie i lukkede beholdere.
- Værkstedet er indrettet med fast underlag bestående af beton.
- Der er ikke afløb i værkstedet.
- Der findes opsugende materiale, kattegrus eller savsmuld, i værkstedet, som anvendes ved spild af olie.
- Diesel til maskinerne opbevares i overjordisk olietank. Tanken er på 1200 liter og er fra 2000. Dieseltanken er placeret på fast underlag som sikrer, at indholdet opsamles i tilfælde af uheld. Slange kan nå til portåbning.
- Påfyldning af traktor sker altid under opsyn.

Akut håndtering ved uheld:

- Spild af olie vil straks det konstateres blive opsamlet med opsugende materialer.

Kemikaliespild

Forebyggende foranstaltninger:

- Kemikalier opbevares i lukkede beholdere i aflåst kemikalierum i det sydøstlige hjørne af værkstedet.
- Kemikalierummet er indrettet med fast underlag bestående af beton.
- Der forefindes ikke afløb i kemikalierummet.

- Der findes opsugende materiale, kattegrus eller savsmuld, som anvendes ved spild af kemikalier.
- Marksprøjten fyldes i marken ved hydranthoveder til vandingsanlægget. Tilbageløbsventil sikre, at der ikke kan se returløb til vandforsyningen. Vandur sikre at der ikke sker overløb.

Akut håndtering ved uheld:

- Spild af kemikalier vil straks det konstateres blive opsamlet med opsugende materialer.

Beskrivelse af gener i forbindelse med uheld

De væsentligste gener som følge af ulykke/uheld vil være røg ved brand og evt. lugt ved døde dyr.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vil altid være risiko for, at der sker uheld på et landbrug med en eller flere medarbejdere. Det er derfor vigtigt, at der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori handleplaner er gennemtænkt og beskrevet hvis uheldet skulle være ude. Beredskabsplanen er udarbejdet og indeholder

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Det er vigtigt, at beredskabsplanen altid er opdateret i forhold til de faktiske forhold på ejendommen, anvendte procedurer og kontaktoplysning, og beredskabsplanen skal altid være tilgængelig og synlig for dem der arbejder på bedriften. Der stilles vilkår til dette.

I afgørelsen enkelte afsnit er desuden fastsat vilkår til driften, som medvirker til at mindske risikoen for driftsforstyrrelser og uheld

Vi vurderer herefter, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at modvirke forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

Se vilkår i godkendelsen under *Driftsforstyrrelser og uheld*.

5.6 AMMONIAKTAB FRA STALD OG LAGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Det generelle ammoniakreduktionskrav

Det generelle ammoniakreduktionskrav er som udgangspunkt fastsat til 30 % beregnet i forhold til referencetalde på baggrund af normtal fra 2005/2006. Kravet gælder for udvidelser, nye stalde og stalde der renoveres.

Det ansøgte dyrehold udgøres af slagtekyllinger. For denne produktion er det generelle ammoniakkrav fastsat til 15 %. Da der er tale om en omlægning af husdyrholdet fra æglæggende høns til slagtekyllinger omfatter ammoniakkravet hele husdyrproduktionen.

Af husdyrgodkendelse.dk fremgår, at kravet til 15 % ammoniakreduktion er opfyldt.

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniak-fordampning

Ammoniakemissionen vedr. ammoniak kan begrænses ved en kombination af teknikker/ teknologier indenfor fodring, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Der er valgt følgende teknologier til begrænsning af ammoniakfordampningen:

Valg af staldsystemer

- Der er kun et system i Danmark til slagtekyllinger, hvor dyrene går på fast gulv med strøelse. Der er derfor ingen valgmuligheder med hensyn til staldanlæg.

Valg af teknologi

- I stalden vil der blive indsat en varmeveksler, som bevirker at gødningen bliver mere tør hvorved ammoniakfordampningen reduceres.

Opbevaring af dybstrøelse

- Dybstrøelse overdækkes hvilket minimerer risikoen for ammoniakfordampning.
- En mindre del køres direkte ud fra stald og nedpløjes.

Fodring

- Der fasefodres.

Alle dyr vil blive fasefodret, med minimum to faser. Ved fasefodring anvendes der forskellige foderblandinger gennem dyrets vækstfaser, der er tilpasset dyrets behov for næring. Fasefodring giver derfor mulighed for at foderet kan udnyttes optimalt. Det er derfor således muligt at reducere indholdet af råprotein i foderet ved fasefodring. Selv om der anvendes fasefodring, er tiltaget ikke anvendt som virkemiddel i husdyrgodkendelse.dk.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Fra stald og lager sker der et luftbåret tab af kvælstof i form af fordampning af ammoniak. En del af den fordampede ammoniak falder ned i kort afstand fra kilden, hvilket kan forringe kvaliteten af skove og naturområder.

Ifølge beregningerne i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk er den samlede fordampning af ammoniak fra anlæggets stald og lager 3545 kg N/år for den ansøgte drift. I forhold ammoniakfordampningen på 7824 kg N/år i nu-driften, er dette en reduktion på 4279 kg N/år.

Husdyrgodkendelseslovens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak fremgår af bilag 3 til godkendelsesbekendtgørelsen, og er sammensat af et generelt krav om reduktion af ammoniakfordampning fra husdyrbruget og et krav om maksimalt tilladte belastning af særlige ammoniakfølsomme naturområder ved deposition af ammoniak.

Det generelle ammoniakreduktionskrav

Ansøgning om miljøgodkendelse på Bødkersmindevej 17 er indsendt i 2014, hvor der for slagtekyllingeproduktioner stilles krav om 15 % reduktion af ammoniaktabet fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med udgangspunkt i normtal 2005/2006 (referencestaldsystemet). Reduktionskravet gælder for udvidelser samt stalde der renoveres.

Da der er tale om en omlægning af husdyrholdet fra æglæggende høns til slagtekyllinger omfatter ammoniakkravet hele husdyrproduktionen.

I ansøgningssystemet er det beregnet, at det generelle krav om reduktion af ammoniak er overholdt ved en ammoniakemission på 3561 kg N/år. Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget er derved ca. 16 kg N lavere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet. Dette opnås ved effekt af varmeveksler, direkte udbringning af dybstrøelse og fodring. Teknikker til reduktion af ammoniakfordampning fra stald og lager er beskrevet og vurderet i afsnit om BAT.

I henhold til afsnit om BAT har vi vurderet, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen maksimalt må være 4046 kg NH₃-N/år.

Den ansøgte udvidelse overholder både det generelle krav om 15 % reduktion af ammoniaktab fra stalde og lagre i forhold til referencestaldsystemet, samt det krav om anvendelse af BAT, som fremgår af afsnit om BAT.

Se vilkår til fodring, drift af varmeveksler og direkte udbringning af dybstrøelse i godkendelsen under Varmeveksler, foder og husdyrgødning.

5.7 PÅVIRKNING AF NATUR MED AMMONIAK

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beskyttelse af naturområder omfattet af § 7 i husdyrloven

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således at beskyttelse af den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt, skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. I Silkeborg Kommune drejer det sig primært om søer.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

I forhold til de fastsatte grænser i kumulationsmodellen angivet i antal DE skal pelsdyr og slagtekyllinger medregnes således, at antal DE pelsdyr på det pågældende brug skal forøges med en faktor 5 og antal DE slagtekyllinger på det pågældende brug skal forøges med en faktor 3.

Nærmeste Kategori 1 natur (EF- habitatområde) er beliggende i en afstand af 4 km nordøst for staldanlægget.

Ifølge beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk medfører det ansøgte projekt en totaldeposition af ammoniak på naturarealet på 0 kg N/år. Dette ligger indenfor afskæringskriteriet på maksimal totaldeposition.

Der henvises til bilag 5 Afstande til sårbar natur

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som ligger udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovs arter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 15.

Tabel 15. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens" bilag 3.

Naturtype	Tålegrænse kg N/ha/år	Differentiering kg N/ha/år
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	Klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	Tør hede 10-20; våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose og kær	5-25	højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kategori 1-natur

Nærmeste Kategori 1 natur (EF- habitatområde) er beliggende i en afstand af 4 km nordøst for staldanlægget på Bødkersmindevej 17. Det er naturtype 7140 hængesæk, som er en del af Natura 2000-område 36 Nipgård Sø. Se bilag 5 Afstande til sårbar natur.

Selve Nipgård Sø, er en overgangstype mellem habitatnaturtyperne 3111 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobelie sø) og 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller stor vandaks. Begge naturtyper indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet og søen

er dermed omfattet af kategori 1 natur i husdyrloven. Lobeliesøer er en ammoniakfølsomme naturtype. Med en baggrundsbelastning på 10 kg N/ha/år for selve Nipgård Sø (Kvælstofbelastning af naturområder i Østjylland, DMU 2008) er tålegrænsen for lobeliesøer, som er fastsat til 5-10 kg N/ha/år (UNECE 2003), overskredet.

Langs bredderne af søen findes yderligere habitatnaturtyper. herunder Tidvis våd eng på mager eller kalkrig bund (6410), Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand (7140), søbred med småurter (3130), Elle- askeskov ved vandløb, søer og væld (91Eo) og skovbevokset tørvemose (91Do) og Artsrig overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund (6230)

Nærmest ejendommen, i den vestlige del af habitatområdet forekommer Tidvis våd eng og hængesæk. Med en baggrundsbelastning mellem 15 og 25 kg N/ha/år for naturområderne i Natura 2000-område nr. 36 (DMU, 2006, i Tillæg om ny viden til Natur 2000-basisanalyse for Nipgård Sø) er tålegrænsen overskredet for både tidvis våd eng og hængesæk, idet tålegrænsen pt. er skønnet til 5 kg N/ha/år for begge naturtyper.

Ifølge beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk medfører det ansøgte projekt en totaldeposition af ammoniak på 0 kg N/år i habitatområdet. Dette ligger indenfor afskæringskriteriet for maksimal totaldeposition.. Projektet vurderes derfor ikke at have nogen påvirkning af kategori 1-natur.

Kategori 2-natur

Nærmeste forekommende kategori 2-naturområder er et § 3-beskyttet overdrev lang Thorning Bæk. Overdrevet ligger ca. 2,2 km øst for ejendommen Bødgersmindevej 17. Se bilag 5 Afstande til sårbar natur.

En gennemsnitlig baggrundsbelastning med atmosfærisk ammoniak på 18 kg N/ha/år i Silkeborg Kommune ligger i den øvre ende af tålegrænseintervallet for sure overdrev, idet tålegrænsen for sure overdrev er fastsat til 10-20 kg N/ha/år.

Ifølge depositionsregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk medfører det ansøgte projekt en total deposition af ammoniak på 0 kg N/år på overdrevet. Dette ligger indenfor afskæringskriteriet for maksimal tilladt total deposition på 1 kg N/ha/år. Projektet vurderes derfor ikke at have nogen påvirkning af kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Nærmeste Kategori 3 natur er en potentiel ammoniak følsom skov *Ulvedal Plantage*, som er beliggende i en afstand af 600 meter nord for staldanlægget. Skoven vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid (høje målebordsblade, periode 1842-1899).

Ca. 1,2 km vest for anlægget ligger en række små § 3-beskyttede heder.

Ifølge afskæringskriteriet til Kategori 3 natur må der ikke stilles vilkår om mindre en 1 kg N/år i merbelastning. Da ammoniakfordampningen mere end halveres ved ændringen fra æglæggende høns til slagtekyllinger vil der ikke ske en merbelastning af naturområdet og beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt.

Øvrig natur

Nærmeste vandhul/sø ligger ca. 900 meter vest for ejendomme. Det vurderes at projektet ikke vil medføre en påvirkning af vandhullet.

Der ligger ikke anden § 3-beskyttet natur inden for 1.000 meter af det projekterede anlæg.

Samlet vurdering

Ud fra disse forhold, er det kommunens samlede vurdering, at naturområder omfattet af lovens § 7 ikke påvirkes væsentligt af projektet på Bødgersmindevej 17, og at ansøgningen overholder de generelle beskyttelseskrav. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

For at fastholde ammoniakemission på det niveau, som ligger til grund for vurderingen, det generelle krav til ammoniakemission og BAT bliver der stillet vilkår til fodring, drift af varmeveksler og direkte udbringning af dybstrøelse.

5.8 PÅVIRKNING AF NATURA 2000-OMRÅDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Principet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Bødgersmindevej 17 er Natura 2000-område nr. 36 Nibgård Sø, som består af habitatområde H36 Nibgård Sø. Udpegningsgrundlaget fremgår af nedenstående tabel, hvor også tålegrænser for deposition af atmosfærisk ammoniak er angivet. Området er nøjere beskrevet i Natura 2000 basisanalyse 2016-2021 for Nibgård Sø (Miljøministeriet, Naturstyrelsen).

Som beskrevet i ovenstående afsnit om kategori 1-natur er Nipgård Sø beliggende ca. 4 km nordøst for anlægget (bilag 5 afstand til natur).

Tabel 16. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Habitatområde H36 Nipgård Sø. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype.

Naturtype (nr.)	Tålegrænser
Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (Lobeliesø) (3110)	Total-N 5-10 kg N/ha
Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller stor vandaks (Lobeliesø)(3150)	Total-P < 0,1 mg P/l
Artsrig overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund* (6230)	Skønnet 10-15 kg N/ha
Elle- askeskov ved vandløb, søer og væld* (91Eo)	Skønnet 7-15 kg N/ha/år
Tidvis våd eng på mager eller kalkrig bund (6410)	Skønnet 5 kg N/ha/år
Skovbevokset tørvemose* (91Do)	Skønnet 7-15 kg N/ha/år

Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden (3130)	Tålegrænsen er ikke fastsat
Brunvandede søer og vandhuller (3160)	-
Odder (1355)	-

Kilder: Natura 2000 basisanalyse 2016-2021 for Nipgård Sø, Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

Kriterier for gunstig bevaringsstatus, faglig rapport fra DMU, nr. 457.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Fra anlægget på Bødgersmindevej 17 er der som nævnt en årlig total emission af ammoniak på 3545 kg N, og en negativ meremission på årligt 4279 kg N/år.

Afstanden til kvælstoffølsomme habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområdet H36 Nipgård Sø er så stor, at der ikke vil være nogen målbar belastning fra det ansøgte projekt på det internationale beskyttelsesområde.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområdet H36 Nipgård Sø ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt, hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området, vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det ansøgte projekt ikke kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen i forhold til påvirkninger fra anlægget. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket

5.9 BILAG IV-ARTER OG ANDRE BESKYTTEDE ELLER FREDEDE ARTER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter.

På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab til forekomst af sårbare og beskyttelseskrævende arter vurderes det umiddelbart, at der kan være bilag IV-arterne stor vandsalamander, spidssnudet frø og markfirben i området. Der er en del registreringer af spidssnudet frø syd for arealerne. Endvidere findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Silkeborg Kommune er brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, trolldflagermus og dværgflagermus.

Stor Vandsalamander er almindelig i det østlige Danmark og findes i 10-50 % af vandhullerne. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra. Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne.

Spidssnudet Frø er knyttet til oversvømmede enge og moser, hvor den om foråret lægger æg. Men forekommer også i dyrkede marker, haver og fugtige eller græsbevoksede steder i skove. Arten er almindelig forekommende, selvom den er i tilbagegang. Hvis der er vandhuller i eller

nær et projektområde, kan man som udgangspunkt altid forvente forekomst af spidssnudet frø, indtil det modsatte er bevist.

Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter, typisk med lave urter eller et løst dække af græsser, som f.eks. jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, he-der, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Artens levesteder er under tilgroning på grund af manglende afgræsning, gødskning, øget atmosfærisk kvælstofnedfald og tilførsel af næringsrig overjord.

Da projektet ikke indebærer nogen meremission af ammoniak fra anlægget, er der ikke foretaget besigtigelser af de vandhuller eller af eng- og moseområder, der kunne udgøre levesteder for Bilag IV-arter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten).

I dette tilfælde er der ikke nogen merbelastning med ammoniak fra anlægget ved det ansøgte projekt. Driften af anlægget medfører derfor ikke nogen negativ påvirkning af arternes levesteder.

I forbindelse med udspreddning af husdyrgødning vil der ske en afsætning af ammoniak på de omkringliggende arealer. Generelt vil afsætningen af ammoniak være større end 1 kg N/ha/år indenfor 20 meter fra udspreddningsarealet. Der ligger ikke vandhuller, terrestriske § 3-naturtype eller jord- og stendiger indenfor 20 meter fra udspreddningsarealerne. Kommunen er ikke vidende om, at der findes andre lokaliteter, som kan være yngle- eller rasteområder for Bilag IV-padder indenfor 20 meter fra udspreddningsarealerne.

Det er Silkeborg kommunes samlede vurdering, at ændringen af husdyrbruget på Bødkermindevej 17 ikke vil påvirke raste- eller ynglelokaliteter for Bilag IV-padder og krybdyr, idet der ikke kan forventes en ændring af vandhuller eller terrestrisk natur nær anlægget og udspreddningsarealerne.

Hvad angår forekomsten af Flagermus i området, vurderer Silkeborg Kommune, at da der ikke foretages bygningsmæssige ændringer, vil der ikke ske en påvirkning af raste- eller yngleområder for flagermus.

Silkeborg kommune vil derfor ikke sætte vilkår for driften i forhold til beskyttelse af Bilag IV arter.

Silkeborg Kommune er ikke bekendt med, at der er forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til udbringningsarealerne.

6 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

6.1 MARKOPLYSNINGER

Fakta boksen nedenfor opsummerer de centrale forhold omkring bedriftens arealer og tilførsel af næringsstoffer til disse. Forholdene er uddybet nedenfor.

Bedriftens arealer og aftalearealer fremgår af bilag 6 og bilag 7.

Faktaboks 1 - overfladevand		
Ejet/forpagtet udspretningsareal	Silkeborg Kommune	45,5 ha
Gylleaftaler	Viborg Kommune	107 ha
Fakta for ejede/forpagtede arealer		
Dyretryk		0,84 DE/ha
Sædskifte	Reference	S4
Ekstra efterafgrøder	Ja	16 %
Husdyrgødning	Kvælstoftilførsel	4002 kg N/år
	Fosfortilførsel	1305 kg P/år
	Dyreenheder	38,3 DE
Kvælstofudvaskning (overfladevand)	Samlet	74,5 kg N
	Bidrag fra husdyrgødning	0 kg N
Reduktionspotentiale		82 %
Fosforbudget	Overskud	9,3 kg P/ha
Slutrecipienter	Skive Fjord	

Udbringningsarealer

Til ejendommen **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** hører i alt 45,5 ha ejede udbringningsarealer og 107ha aftalearealer. Alle ejede arealer ligger i Silkeborg Kommune og alle aftalearealer ligger i Viborg Kommune.

I ansøgt drift udbringes der husdyrgødning fra i alt 38,3DE på de ejede arealer. Den resterende husdyrgødning, svarende til 75 DE, afsættes til aftalearealerne i Viborg Kommune.

Der tilføres ikke husdyrgødning fra andre husdyrbrug til bedriftens arealer, og dyretrykket på arealerne er på 0,84 DE/ha. Der tilføres ikke anden organisk gødning til arealerne ud over husdyrgødning.

bilag 6 viser bedriftens ejede/forpagtede arealer fordelt på harmoni/ ikke harmoni.

Aftalearealer

Bilag 7 viser der viser gylleaftalearealerne beliggende i Viborg Kommune.

Navn og adresse på modtagere af husdyrgødning samt afsatte mængder af husdyrgødning.

Navn	Adresse	Afsat gødningsmængde Type og DE
Svend Erik Beier CVR: 50434915	Vallerbækvej 93, 7470 Karup J	Dybstrøelse (75DE) svarende til 7832 kg N og 2556 kg P

Der er udarbejdet særskilt ansøgning efter lovens § 16 til gylleaftalen med Svend Erik Beier, da samtlige arealer er beliggende i oplandet til Skive Fjord, hvor der har været stigende dyretryk beregnet i forhold til 2007.

Da der udarbejdes en separat godkendelse af gylleaftale arealerne, vurderes aftalearealerne og den husdyrgødning, som overføres, derfor ikke i indeværende godkendelse. Men der stilles vil-

Miljøgodkendelse AF Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup.

kår om udarbejdelse af en § 16 arealgodkendelse for alle aftalearealer. Nedenstående beskrivelser og vurderinger omfatter derfor kun ejede/forpagtede arealer.

Jordbundstype

Det fremgår af ansøgningen at alle 45,4 ha udspretningsarealer er sandjord (JB 3). Silkeborg Kommune har verificeret, at jordtyperne er korrekte, jf. Den danske Jordklassificering.

Markvanding og markdræn

Det fremgår af ansøgningen at alle marker vandes, samt at ingen marker er drænedede.

Silkeborg Kommune har ud fra tilgængelige oplysninger, herunder Orbicons drænkort, verificeret, at dræforhold er korrekte.

sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at alle udbringningsarealer drives med et sædskifte S4. Dette sædskifte er et referencesædskifterne, og der skal derfor ikke stilles vilkår om, at arealerne drives i overensstemmelse med det valgte sædskifte.

% ekstra efterafgrøder og kvælstofnorm

Der er på ejendommen valgt 16 % ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets krav. Den samlede kvælstofnorm reduceres ikke. Der stilles vilkår om ekstra efterafgrøder, da det er anvendt som virkemiddel.

Harmonikrav

Harmonikravet på ejendommen er 1,4 DE pr. ha pr. planperiode. Harmonikravet er opfyldt idet der udbringes fra 0,84 DE/ha.

Kvælstof og fosfor fra husdyrgødning

Mængden af produceret, tilført og fraført husdyrgødning på denne bedrift fremgår af gødningsregnskabet i husdyrgodkendelse.dk. Den totale mængde husdyrgødning der udbringes på de ejede arealer er 4002 kg N/år og 1305 kg P/år, som det fremgår af fakta boksen ovenfor.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ud fra ansøgeres oplysninger om udspretningsarealer og beregninger for næringsstofftilførsel foretager kommunen en konkret vurdering af risiko for påvirkning af overfladevand (søer, vandløb og fjorde) med næringsstoffer. Der stilles på den baggrund vilkår til hvilke arealer der må anvendes til udspretning af husdyrgødning, mængden af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) der må udbringes på disse arealerne og mængden af husdyrgødning (næringsstoffer) som overføres til aftalearealer.

Hvis ansøger ønsker at udskifte udspretningsarealer (ejede, forpagtede- eller aftalearealer) eller han ønsker at inddrage nye arealer el. lignende, skal der indgives anmeldelse til kommunen, inden ændringen foretages. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Det er en forudsætning for afgørelsen, at der udarbejdes en arealgodkendelse (§ 16-godkendelse) for aftalearealerne som indgår i projektet. Arealgodkendelsen skal foreligge når indeværende godkendelse tages i brug og der skal foreligge 5-årige aftaler om overførsel af husdyrgødning.

Se vilkår til udbringning af husdyrgødning og til overførselsaftaler i godkendelsen.

6.2 NITRAT OG FOSFOR TIL OVERFLADEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nitrat til overfladevand

Arealerne afvander til Limfjorden (Skive Fjord).

Beskyttelsesniveauet for nitratudvaskning til overfladevand er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav for arealer beliggende indenfor nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til maksimal udvaskning på bedrift niveau.

Alle arealerne i det ansøgte projekt ligger udenfor nitratklasser, idet reduktionspotentialet vurderes at være mellem 76-100 %, derfor gælder de generelle harmonikrav som udgangspunkt.

Da dyretrykket i oplandet til Skive Fjord imidlertid er steget siden 2007, som regnes som referenceåret, må udvaskningen fra arealerne ikke overstige den udvaskning der måtte være fra dyrkning af ejendommens marker uden brug af husdyrgødning. En beregning foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at udvaskningen til overfladevand ikke må overstige 74,5 kg N/ha.

For at sikre dette vil ansøger drive arealerne med 16 % ekstra efterafgrøder ud over det lovplichtige krav på 14 %, dvs. i alt 30 % efterafgrøder.

Beregning af udvaskningen udført i husdyrgodkendelse.dk viser, at der på ejendommens arealer udvaskes 74,5 kg N/ha til overfladevand ved et dyretryk på 0,84 DE/ha ved integration af i alt 30 % efterafgrøder i sædskiftet.

Afskæringskriterierne i husdyrloven vedr. udledning af kvælstof til overfladevand er derfor opfyldt.

Fosfor til overfladevand

Kravet til fosforoverskud afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskud på drænedede jorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder, der afvander til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor.

Oplandet til Skive Fjord vurderes ikke at være overbelastet med fosfor, og der er ikke tale om drænedede jorde.

I henhold til beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk må der maksimalt være et fosforoverskud på 28,3 kg P/ha/år for at overholde det generelle harmonikrav. Overskuddet er beregnet til 9,3 kg P/ha/år. Afskæringskriterierne for maksimalt fosforoverskud i medfør af husdyrloven er derfor opfyldt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Alle ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger i oplandet til Skive Fjord. De afvander via Karup Å direkte til fjorden. Der er ingen indskudte søer mellem udbringningsarealerne og Skive Fjord.

Kommunen har vurderet alle ejede udbringningsarealer i forhold til udvaskning af kvælstof og fosfor med overfladevand i nedenstående. I beskrivelserne og vurderingerne henvises flere steder til de statslige vandplaner. Natur- og Miljøklagenævnet har 6. december 2012 afgjort, at de statslige planer er ugyldige og hjemvist dem til fornyet behandling i Naturstyrelsen. Naturstyrelsen har i brev af 12. december 2012 meddelt, at faktiske oplysninger i vandplanerne kan anvendes, fx i forbindelse med VVM-vurdering, men at vandplanernes målsætninger ikke kan anvendes som vurderingsgrundlag. Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at en vurdering af de berørte vandområder med udgangspunkt i målsætninger og retningslinjer i Regionplanen fra Viborg Amt og de faktiske oplysninger i de statslige vandplaner, vil føre til samme resultat. Silkeborg Kommune har derfor valgt at opretholde vurderingen med henvisning til statens vandplaner.

Udbringningsarealerne er gennemgået for risiko ift. udvaskning med overfladevand. Der er ingen registrerede dræn på markerne, nærmeste vandløb er mere end 1500m væk, og der er ikke lavbundsområder på eller nær markerne. Markerne ligger heller ikke inden for miljøstyrelsens vejledende udpegninger af P-klasse I og III områder. Det vurderes derfor, at alle arealer er robuste og at de ikke skal flyttes i andre P-klasser.

Påvirkning af vandløb og søer

Vandløb anses generelt ikke for at være følsomme overfor tilførsel af næringsstoffer. Direkte afstrømning af husdyrgødning kan skade levevilkårene for flora og især fauna i vandløbene. Ingen af arealerne ligger vandløbsnært og der indgår ikke skrånende arealer direkte mod vandløb eller andre fysiske transportveje for husdyrgødning fra udbringningsarealerne. Det vurderes, at der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af vandløbene med husdyrgødning.

Da der ikke ligger vandhuller og søer i umiddelbar nærhed af udspretningsarealerne og der ikke er indskudte søer mellem udbringningsarealerne og Skive Fjord, vurderes det, at der ikke vil være risiko for påvirkning af vandhuller og søer med næringsstoffer fra det ansøgte projekt.

Påvirkning af Skive Fjord, Lovns - og Løgstør Bredning

Beskrivelse

Skive Fjord er en del af Limfjorden og står i forbindelse med Lovns Bredning, som er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde (14) *Lovns Bredning*, og EF-habitatområde (30) *Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simensted og Nørre Ådal, Skarvad Bæk*. Fjorden afvander desuden til Løgstør Bredning, som er del af EF-fuglebeskyttelsesområde (12) *Løgstør Bredning, Livø, Feggesund og Skarrehage*, EF-habitatområde (16) *Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg* og Ramsarområde (6) *Vejlerne og Løgstør Bredning*.

Oplandet til Skive Fjord er på 144.300 ha og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 70 %, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 101.000 ha.

De mest betydende forurenende stoffer i Limfjordens opland er næringsstofferne kvælstof og fosfor, iltforbrugende organiske stoffer og miljøfarlige stoffer. Den største påvirkning med kvælstof sker fra landbruget. 63 % af afstrømningen af kvælstof fra oplandet til Limfjorden sker som en diffus udledning fra landbrugsarealer.

Risikoanalysen har vist, at hele fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålene i 2015. Årsagen hertil er en for stor tilførsel af næringsstoffer fra land.

Nitrat

Oplandet til Skive Fjord er i nitratklassekortlægningen klassificeret som opland til sårbart Natura 2000 område. Ifølge Statens nitratklassekortlægning er kvælstoftilbageholdelsen i oplandet til Skive Fjord mellem 76 - 100 % i området hvor udspretningsarealerne ligger. I forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau i bilag 3 betyder dette, at arealerne ligger udenfor nitratklasse 1-3, hvorfor de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelig beskyttelse. De generelle harmoniregler er overholdt for det ansøgte projekt.

Med et kvælstofreduktionspotentiale indenfor intervallet på 76-100 % finder kommunen ikke, at der er grundlag for at skærpe beskyttelsesniveauet med hensyn til kvælstof i henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

Før end den søgte arealdrift kan godkendes, skal det eftervises, at påvirkningen af nitrat og fosfor fra husdyrbruget ikke medfører risiko for skadevirkninger på Natura 2000-områderne som står i forbindelse med Skive Fjord.

Habitatvurdering

EU's habitatdirektiv er i Danmark udmøntet i Miljømålsloven. Ifølge habitatdirektivets artikel 6 kan kommunen ikke give tilladelse til et projekt, som vurderes at ville skade et internationalt naturbeskyttelsesområde, og ifølge artikel 12 om strengt beskyttede arter må kommunen ikke give tilladelse til noget, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de arter, der er omfattet af direktivets bilag IV.

Oplandet til Skive Fjord er i nitratklassekortlægningen klassificeret som sårbart Natura 2000 område. Limfjorden er overbelastet med kvælstof, som anses for at være en trussel imod at

opnå gunstig bevaringsstatus. Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om det ansøgte projektet kan medføre skade på habitatområdet som følge af nitratudvaskning.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en vejledning til brug for kommunerne til vurdering af, hvorvidt ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen. I vejledning er opstillet kriterier for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen:

Pkt. 1. afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsens opgørelse over dyretrykket i danske vandoplande viser at antallet af DE i oplandet er stigende fra år 2007 til i dag i oplandet til Skive Fjord.

Da dyretrykket og den samlede nitratudvaskning til Skive Fjord har været stigende siden 2007, vurderes det, at det ansøgte i kumulation, med andre husdyrprojekter og andre projekter i øvrigt i oplandet, kan have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000 områder, som påvirkes af afstrømning fra oplandet til skive Fjord.

Kvælstofoverskuddet fra udspretningsarealerne i oplandet til Skive Fjord må derfor nedbringes svarende til overskuddet fra ren planteavl med brug af de i Miljøstyrelsens vejledning beskrevne metoder.

Beregninger på de ejede arealer i ansøgningsystemet viser, at bidraget til kvælstofudvaskning fra husdyrgødning er lig nul. Den samlede reelle udvaskning er beregnet til 74,5 kg N/ha. Det svarer til den beregnede udvaskning svarende til et plantebrug som også er 74,5 kg N/ha.

For at kunne overholde udvaskningen fra et plantebrug, har ansøger valgt at drive arealerne med 16 % ekstra efterafgrøder som virkemiddel, hvilket der er stillet vilkår til.

Udvidelsen overholder dermed de krav der er for projekter i vandoplande med stigende dyretryk.

Pkt. 2. Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv

Skive Fjord kan karakteriseres som et lukket bassin, hvorfor nitratudvaskningen fra husdyrbruget skal være mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til fjorden, for at det uden rimelig videnskabelig tvivl kan udelukkes at projektet ikke medføre skadesvirkninger på tilknyttede habitatområder.

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk bidrager husdyrgødning ikke til nitratudvaskningen i den konkrete sag, ud over det som forventes ved planteavlsniveau. Den samlede udvaskning fra udbringningsarealerne i opland til Skive Fjord, som kan tilskrives husdyrgødning, vil derfor udgøre 0 % af den samlede nitratudvaskning til fjorden.

Det er Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadesvirkning på Natura 2000-områder tilknyttet Skive Fjord på grund af tilførsel af kvælstof. Der stilles fastholdelsesvilkår til den maksimale kvælstoftilførsel med husdyrgødning til markerne, for at udvaskning af kvælstof med overfladevand fastholdes på planteavlsniveau.

Fosfor

Oplandet til Skive Fjord ligger ifølge Statens kortværk udenfor opland til Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor, og ligger derfor uden for miljøstyrelsens vejledende udpegninger af P-klasse I, II og III områder. Der stilles derfor ifølge beskyttelsesniveauet i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke umiddelbart krav til fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler.

For at vurdere, om der er behov for at skærpe beskyttelsesniveauet med hensyn til fosfor i henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4, er udbringningsarealerne gennemgå-

et for risiko i forhold til udvaskning, jorderosion og overfladeafstrømning. Der er ingen registrerede dræn på markerne, nærmeste vandløb er mere end 1500m væk, og der er ikke lavbundsområder på eller nær markerne. Det vurderes derfor, at alle arealer er robuste, og at de ikke skal flyttes i andre P-klasser. Silkeborg Kommune stiller derfor ikke skærpede krav til udvaskning af fosfor ud over det generelle harmonikrav.

Ud fra den konkrete vurdering af risiko for tab af fosfor fra de ansøgte udspretningsarealer, vurderes det, at der ikke vil være risiko for, at det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil forringe vandmiljøet i Skive Fjord og tilknyttede Natura 2000 områder på grund af tilførsel af fosfor.

Se vilkår til kvælstof, fosfor og efterafgrøder i godkendelsen under *Udbringning af husdyrgødning og Efterafgrøder*.

6.3 NITRAT TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens ejede udspretningsarealer ligger indenfor område med almindelig drikkevandsinteresse (OD). Der er ikke foretaget beregning af nitratudvaskningen til grundvand i husdyrgodkendelse.dk, da ingen af ejendommens udbringnings arealer ligger i nitratfølsomt drikkevandsområde/indvindingsområde.

Ingen af arealerne ligger i de i Regionplanen angivne indvindingsområder til almene vandværker.

Afskæringskriterierne for kvælstofudvaskning til grundvand i medfør af husdyrloven er derfor opfyldt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da alle ejendommen udspretningsarealer ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder og nitratfølsomme indvindingsoplande til almene vandværker, stilles der ikke vilkår til maksimal udvaskning af nitrat fra rodzonen, jf. beskyttelsesniveauet i bilag 3 i Bekendtgørelse og tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Nr. 1280 af 8. november 2013).

Det er Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at den beskrevne anvendelse af udspretningsarealerne ikke vil medføre væsentlig påvirkning af grundvand og tilknyttede drikkevandsinteresser.

6.4 NATUR OG BESKYTTEDE ARTER PÅ ELLER NÆR UDSPREDNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af ejendommens arealer grænser op til § 3-beskyttede naturområder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ammoniakfølsom natur

Ejendommen udspretningsarealer ligger ikke i Natura-2000 områder, fredede områder eller lignende, og alle udbringningsarealerne har, vurderet ud fra luftfoto, i en lang årrække været drevet i almindelig omdrift.

Der er ikke ammoniakfølsom § 3-beskyttet natur eller ammoniakfølsom skov på- eller i umiddelbar nærhed af udspretningsarealerne. Der vurderes derfor ikke at være risiko for påvirkning af ammoniakfølsom natur med næringsstoffer som følge af udbringning af husdyrgødning.

bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

Beskrivelse og vurdering af effekt af udspretning af husdyrgødning på beskyttede arter fremgår af afsnit 5.9 *Bilag IV-arter og andre beskyttede og fredede arter*.

6.5 GENER FRA UDBRINGNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med udbringning af husdyrgødning kan der forekomme lugtgener. Udbringning af husdyrgødning sker i en begrænset periode i sæsonen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der udbringes ikke husdyrgødning op til byzoner eller samlet bebyggelse. Udbringning af husdyrgødning sker i en begrænset periode.

Det vurderes samlet at lugtgenerne fra udbringning af husdyrgødning vil være begrænsede og ligger indenfor det, man må forvente, når man bor i landzone, hvor der drives landbrugserhverv, når husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser overholdes og der udvis almindelig hensyn.

Beskrivelse og vurdering af gener i forbindelse med transport af husdyrgødning ved udbringning fremgår af afsnit 4.2 *Transport*

7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

7.1 GENERELT OM BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK

Begrebet BAT

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. BAT- begrebet dækker endvidere over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

På et husdyrbrug er kvælstof, fosfor og ammoniak de væsentligste næringsstoffer, som kan give anledning til påvirkning af det omgivende miljø. De mest betydende faktorer for omfanget af påvirkningen med næringsstoffer er valget af: foderteknologi, staldindretning, opbevaring af husdyrgødning, management og udbringningsteknologi.

I en ansøgning om udvidelse for mere end 75 DE (ansøgninger efter husdyrlovens § 11 og § 12), skal der redegøres for hvordan den ansøgte drift vil leve op til kravene om anvendelse af BAT. For §12 ansøgninger skal der foreligge en redegørelse, som skal indeholde følgende punkter:

- **Management:** Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.
- **Anvendelse af bedste tilgængelige teknik indenfor områderne:** Foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning.

Det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at der ikke kan stiles krav om anvendelse af en bestemt teknik. Dette valg skal ansøger selv træffe. Derimod kan kommunen fastlægge emissionsgrænseværdier for anlægget, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

BAT-standardvilkår

For anlægget (husdyrhold, stald og lager) defineres kravet om BAT som en maksimal emissionsgrænse afhængig af udvidelses størrelse og afhængig af, om udvidelsen sker i nyt eller eksisterende byggeri. Emissionsgrænserne er fastlagt i BAT- standardvilkår udarbejdet af miljøstyrelsen og omfatter bl.a. grænseværdier for udledningen af ammoniak og fosfor.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår for konventionel slagtekyllinge-produktion.

I de følgende afsnit beskrives det, hvordan den ansøgte produktion indrettes med henblik på at leve op til kravet om BAT.

7.2 VEJLEDENDE BAT-STANDARTKRAV FOR AMMONIAK

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vejledende BAT-standartkrav for ammoniakemission fra stald og lager

Der søges om en ændring af dyreholdet fra 26.800 årshøner, konsumægproduktion svarende til 161,44 DE til 340.000 slagtekyllinger (35 dage) svarende til 113,33 DE. Der er tale om en reduktion i dyreholdet på 48,11 DE. Slagtekyllingerne vil blive produceret i eksisterende stald.

Tabel 17. BAT emissionsniveau for ammoniak beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standartvilkår i eksisterende stalde:

Ny/eks. stald	Dyre-kategori	Slagte-alder	Staldsystem	Antal	*1 Emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N/1000 dyr)	*2 Samlet emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N/år)
Eks.	Slagtekyllinger	35 dage	Fast gulv med strøelse	340.000	11,9	4046
Sum for anlægget						4046

*1 Emissionsgrænseværdi afløst i Miljøstyrelsens Vejledende standard BAT- vilkår for eksisterende stald.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen skal på baggrund af ansøgningen og ansøgers miljøtekniske redegørelse foretage en vurdering af, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, som lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for anlægget som helhed, og herefter stille nødvendige og relevante vilkår til indretning, drift og egenkontrol for de af ansøger valgte teknikker og teknologier.

Ved fastsættelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak anvendes Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Grænseværdierne blev ændret i april 2011, hvor beregningsforudsætningerne blev ændret i forbindelse med, at den nye version af ansøgningssystemet kom. Da ansøgningen er indsendt i april 2014, anvender vi grænseværdierne fra IT2011.

Størrelsen af emissionsgrænseværdierne afhænger af produktionsperiodens længde, idet kg NH₃-N pr. 1000 producerede slagtekyllinger falder ved faldende produktionsperiode.

Da det vurderes, at der ikke foretages gennemgribende reovering af slagtekyllingestalden, som er godkendelsespligtige, anvender vi emissionsgrænseværdien for eksisterende stalde. Miljøstyrelsens grænseværdi for slagtekyllinger i eksisterende stald og med en produktionsperiode på 35 dage er 11,9 kg NH₃-N pr. 1000 producerede slagtekyllinger.

Vores beregning af den maksimale ammoniakemission for slagtekyllingeproduktionen ved overholdelse af BAT er **4046 kg NH₃-N per år**. Dette er i overensstemmelse med ansøgers BAT-beregning. Se tabel 17. Den samlede emission fra anlægget er i ansøgningen beregnet til **3545 kg NH₃-N per år**.

Miljøklagenævnet (nu Natur- og Miljøklagenævnet) vurderer, at hvis grænseværdierne for ammoniakemissionen (BAT-standartvilkår) for det samlede anlæg overholdes ved ansøgers konkrete valg af teknologier og teknikker, da er kravet om anvendelse af BAT opfyldt for projektet som helhed (MKN-130-00166 af. 3. november 2010).

BAT- ammoniakemissionsgrænseværdi

I henhold til ovenstående stiller vi i forhold til overholdelse af BAT krav om, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen er **4046 kg NH₃-N /år**.

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene **3545 kg NH₃-N /år**. Den ansøgte udvidede produktion overholder således kravet om anvendelse af BAT.

7.3 TEKNOLOGIVALG TIL OPFYLDELSE AF KRAV OM BAT FOR AMMONIAK

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

BAT emissionskravet vedr. ammoniak kan opnås ved en kombination af teknikker/ teknologier indenfor fodring, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

For slagtekyllinger er der udarbejdet teknologiblade for følgende ammoniakreducerende teknikker/teknologier:

- Kemisk luftrensning med syre – slagtekyllinger
- Driftssystem
- Råprotein i slagtekyllingefoder

Nedenfor beskrives valget af staldsystemer, miljøteknologier og fodringstiltag til opfyldelse af miljøstyrelsens vejledende krav om BAT- standard vilkår.

Valg af staldsystemer

Stalden er indrettet med staldsystemet fast gulv med strøelse, som er det eneste staldsystem til slagtekyllinger i Danmark.

Valg af miljøteknologi

Det vil blive installeret en varmeveksler i slagtekyllingestalden fra Rokkedahl Energi. Varmeveksleren fungerer ved at den varme luft der skal lukkes ud af stalden anvendes til opvarmning af luft der føres ind i stalden. Indgangsluften er således varmere og dermed tørrer gødningen hurtigere med den effekt af ammoniakfordampningen reduceres. Varmeveksleren har endnu ikke opnået en VERA test men VERA test er under udarbejdelse. Ifølge de foreløbige afprøvnin-ger kan ammoniakfordampningen reduceres med mellem 33-49 %. Ammoniakreduktion er en sidegevinst ved installation af varmevekslere, hvis hovedformål er at reducere varmemforbruget. I den aktuelle ansøgning er der regnet med en ammoniakreduktionseffekt på 21 % fra stalden.

Valg af fodertiltag

Alle dyr fasefodres, med minimum to faser. Ved fasefodring anvendes der forskellige foderblandinger gennem dyrets vækstfaser, der er tilpasset dyrets behov for næring. Fasefodring giver derfor mulighed for at foderet kan udnyttes optimalt. Det er derfor muligt at reducere indholdet af råprotein i fodret ved fasefodring. Det vurderes, at fasefodring af slagtekyllingerne vil medføre et stabilt lavere indhold af gram råprotein pr. foderenhed (FE), hvorfor der er fokus på foderudnyttelsen i produktionen.

I teknologiblade for råprotein i slagtekyllingefoder vurderes det, at indholdet af råprotein i foderet kan reduceres til 203 gram råprotein pr. kg foder ved anvendelse af fasefodring. Ved øget reduktion indebærer det øgede omkostninger i form af faldende produktivitet samtidig med, at dette foder ikke opfylder slagterikravet for anvendelse af "konceptfoder" og slagtekyllingeproducenten derved får et direkte tab i form af et manglende slagteritillæg. I Danmark er normen for råproteinindholdet i foderet lig med det opnåelige i henhold til teknologibladet idet der i husdyrgodkendelse.dk er regnet med en protein-% i foderet på 20,2 (202 g pr. kg foder).

Foderforbrug og dyrenes vægt følges via produktionsstyringssystemet, idet der tilkobles en dyrevægt og et vejesystem for foder til produktionsstyringssystemet.

Valg af teknologi til opbevaring af husdyrgødning

Der produceres dybstrøelse i staldanlægget. Det indgår som en del af normtallene at cirka 15 % af dybstrøelsen køres direkte ud og nedpløjes. Den resterende del opbevares i overdækket markstak. Ammoniakfordampningen fra lagring kan reduceres ved at dybstrøelsen køres direk-

te ud og nedpløjes, men i praksis passer tidspunkterne for fjernelse af dybstrøelse fra stalden ikke altid med tidspunktet for optimal udbringning. Derfor er det ikke muligt at køre al dybstrøelse direkte ud fra stalden og nedpløje den.

Opsummering vedr. valgte teknologier til opfyldelse af krav om BAT (Ammoniak)

I henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår er emissionsgrænsen beregnet til 4046 kg N/år. Den faktiske ammoniakfordampning er beregnet til 3544,76 kg N/år, dvs. ca. 500 kg lavere end BAT-karvet for eksisterende staldanlæg.

Dette niveau nås gennem nedenstående teknologivalg:

Staldnr (i henhold til husdyrgodkendelse.dk)	Kategori dyr	Staldsystem og ammoniakreduktionsprocent	Ammoniakreducerende teknologi.	Foder-tiltag	Tiltag lageret
St-216141	Slagtekyllinger	Fast gulv med strøelse	Integration af varmeveksler	Fasefodring	overdækning af markstak 15 % direkte udbragt gødning fra stald til nedpløjning i mark

Fravalg af BAT i eksisterende stalde grundet manglende proportionalitet

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdierne ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger ca. 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen. Her ud over er det lagt til grund, at meromkostningerne for landmanden forbundet med at opfylde de fastlagte emissionsgrænseværdier ikke bør overstige ca. 1,5 % af de samlede produktionsomkostninger set i forhold til en situation med helt frit teknologivalg.

Kemisk luftrensning

I henhold til teknologiblade for kemisk luftrensning i slagtekyllingestalde er der problemer med driften af luftrensere i slagtekyllingestalde. Blandt andet er der problemer med tilstopning af filtrene hvilket medfører risiko for at ammoniakreduktionen mindskes, at ventilationsydelsen for stalden reduceres og at energiforbruget stiger. Ved reduceret ventilation er der fare for dyrenes velfærd og øget dødelighed. Ifølge teknologibladet, som er fra maj 2011, er der kun kendskab til at teknologien er indført i en slagtekyllingestald i Danmark. Indførelse af teknologien i en eksisterende stald er ikke opgjort i teknologibladet, men da teknologien forudsætter ekstra rørføringer i ventilationssystemet, stærkere spær, større gangbroer mv. vurderes teknikken ikke som økonomisk proportional i en eksisterende stald.

Renovering af eksisterende stalde

Der er ingen planer om renovering af det eksisterende staldanlæg inden for den 8 årige periode, hvorefter kommunalbestyrelsen skal foretage den første regelmæssige revurdering af det miljøgodkendte. Årsagen hertil er, at stalden er velfungerende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Staldsystemer

Fast gulv med strøelse er det eneste staldsystem til slagtekyllinger i Danmark. Der er ingen tekniske installationer udover vand-, foder-, varme og ventilationssystem. Der tilføres den nødvendige mængde strøelse inden indsætning af dyrene, og denne fjernes igen efter dyrene er afhentet til slagtning, forud for rengøring af stalden. Vi vurderer derfor, at det valgte staldsystem sammen med ansøgningens øvrige tiltag, opfylder kravet om implementering af BAT i slagtekyllingeproduktionen.

Miljøteknologi

I forbindelse med ombygning til slagtekyllingestald installeres en varmeveksler fra Rokkedahl Energi, model Agro Climat Unit (ACU) Clima+ 200, type 2,5.

Hovedformålet med varmeveksleren er, at reducerer energiforbruget til opvarmning af stalden, men varmeveksleren medfører desuden en reduktion i ammoniakfordampningen fra stalden.

Effekten af ACU-varmeveksleren på ammoniakemission i slagtekyllingestalde har pt. ikke opnået VERA certificering, men VERA test er under udarbejdelse. Der er indgået kontrakt med Agro Tech, som står for certificeringen. Det forventes, at der er opnået certificering i efteråret 2015, hvorefter teknikken indstilles til optagelse på Miljøstyrelsens Teknologiliste. Som en del af certificeringen, er der i perioden august-december 2012 gennemført test henover tre produktionscykler, hvor varmevekslerens effekt på ammoniakemission fra en dansk slagtekyllingeproduktion er målt. I alle tre måleperioder var ammoniak emissionen fra test-stalden med varmeveksler reduceret i forhold til kontrolstalden uden varmeveksler. Reduktionen i ammoniakreduktion lå mellem 33-49 %. Testen er beskrevet i testrapport: *Rokkedahl Energi. Ammonia Emission from Broiler Houses. Effects of the Agro Climate Heat Exchange System.*

Varmeveksleren virker ved, at indgangsluften til teststalden er varmere end i kontrolstalden, dermed kan gødningsmåtten i teststalden holdes mere tør, hvilket bevirke en reduktion i omdannelsen af urinsyre til ammonium, og dermed en reduktion i ammoniakemissionen fra stalden.

Ud fra den gennemførte test, vurderer vi, at sikkerheden for effekten af den testede varmeveksler i forhold til reduktion af ammoniakemission er tilstrækkelig til, at den kan anvendes som teknologisk til at opnå BAT niveau for ammoniakemission fra stald og lager. Hertil kommer, at i indeværende ansøgning er indregnet en ammoniakreduktionseffekt på 21 %, hvilket er en del lavere end den laveste effekt observeret i testen. Ved en reduktion på 21 % er kravet til maksimal ammoniakemission (BAT-niveau) overopfyldt med 500 kg N/år.

Ved en reduktionseffekt på 33 % forudsættes det, at varmeveksleren køre hele tiden, mens der er kyllinger i stalden. Ved en driftsperiode på 35 dage og 8,5 hold slagtekyllinger per år giver det en driftstid på 7140 timer. For at opnå et reduktionseffekt på 21 % forventes det, at varmeveksleren skal køre $(21/33) \cdot 7140$ timer = 4544 timer om året.

For at holde gødningsmåtten tør i hele produktionsperioden (35 dage) er det vigtigt, at varmeveksleren kører de første 20 dage i produktionsperioden.

Der vil i afgørelsen blive stillet vilkår til driftsperioder og dokumentation for dette.

Da varmeveksleren endnu ikke er optaget på Miljøstyrelsen teknologiliste vil der blive stillet vilkår om at BAT krav om en maksimal ammoniakemission fra stalde og lagre på 4046 kg NH₃-N /år skal opnås med anden godkendt teknik senest den 1. januar 2016, såfremt varmeveksleren ikke er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste inden da.

Se vilkår til varmeveksler i godkendelsen.

Fodertiltag

Af ansøgningen fremgår det, at der anvendes fasefodring i produktionen.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov. BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion angiver, at den bedste tilgængelige teknik vil medføre et gennemsnitligt niveau af råprotein på 207 gram per kg slagtekyllingefoder ved en slagtealder på 35 dage. Som relevante teknikker er nævnt anvendelse af fasefodring og frie aminosyrer.

I teknologibladet "Råprotein i slagtekyllingefoder" (MST 17-05-2011) vurderes det, at anvendelse af fasefodring, frie aminosyrer og et råproteinniveau på 203 gram per kg foder ved en slagtealder på 35 dage vil kunne implementeres i hovedparten af danske slagtekyllingebesætninger uden en meromkostning under nuværende prisforudsætninger på fodermidler og note-

ringer på kyllingekød. Dette niveau for råprotein i foderet er stort set lig med normen for råproteinindhold anvendt i husdyrgodkendelse.dk, hvor der regnes med en proteinprocent på 20,2 (202 g pr. kg foder).

Da råprotein i foder ikke er brugt som virkemiddel i godkendelsen vil der vil der ikke blive stillet vilkår til maksimal mængde råprotein i foder.

Ud fra ansøgningens oplysninger om foderoptimering i den ansøgte produktion vurderer vi, at ansøger opfylder kravet til implementering af BAT i forhold til fodring i ansøgt produktion.

Se vilkår til fodring i godkendelsen.

Teknologi til opbevaring af husdyrgødning

Håndtering og opbevaring af dybstrøelse er behandlet i afsnit 5.2 *Husdyrgødning*.

Overdækning er en metode til at reducere ammoniakfordampning til atmosfæren fra lagring af fast gødning, idet overdækning reducerer ammoniakfordampningen fra fast gødning med ca. 50 % i forhold til fast gødning som ikke er overdækket. Overdækning af markstak med vandtæt materiale straks efter udlægning er et generelt krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Der vil derfor ikke blive stillet vilkår til dette.

Det oplyses i ansøgningen at 15 % af dybstrøelsen køres direkte ud og nedpløjes, den resterende dybstrøelse opbevares i overdækket markstak indtil udbringning. Direkte udbringning af dybstrøelse er en metode til at nedbringe ammoniakfordampning fra lagring af fast gødning. Normtal for direkte udbringning er 65 % i husdyrgodkendelse.dk. Men på grund af markdriften og driftsform, hvor slagtekyllingestalden skal tømmes 8-9 gange om året, mener ansøger ikke det er realistisk at udbringe og nedpløjes mere end 15 % af dybstrøelsen direkte fra stald. Der stilles vilkår til direkte udbringning af minimum 15 % dybstrøelse.

Idet den ansøgte produktion overordnet overholder BAT-kravet til ammoniakemission fra stald og lager ved andre teknikker, vurderer vi, at ansøger opfylder kravet til implementering af BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning, ved opbevaring af dybstrøelse i overdækket markstak og 15 % direkte udbringning.

Se vilkår til direkte udbringning af husdyrgødning i godkendelsen under *Husdyrgødning*.

fravalg af BAT i eksisterende stalde

Idet produktionen overholder BAT-niveauet vurderer vi, at ansøgers fravalg af kemisk luftrensning i slagtekyllingestalde. Vi vurderer, at ansøgers oplysninger om vedligehold og styring af varmeveksler og ventilation i staldene er med til at sikre, at ammoniakemissionen fra staldene reduceres mest muligt, og at BAT-niveauet kan overholdes.

7.4 VEJLENDE BAT-STANDARTKRAV FOR FOSFOR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vejleden BAT-standart krav for fosfor

Tabel 18. Samlet tilladelige emissionsgrænse begrundet i BAT

Kategori af dyr	Antal dyreenheder (DE)	*1 Emissionsgrænseværdi (kg P/DE ab lager)	*2 Emissionsgrænse (kg P/år)
Slagtekyllinger	113,33	16,64 kg P/DE	1885,8
Sum for anlæget			1885,8

*1 Emissionsgrænseværdi i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT- standardvilkår vedr. fosfor.

* 2 Emissionsgrænsen = Antal DE x Emissionsgrænseværdi.

Den samlede emissionsgrænse for den ansøgte produktion i relation til fosfor er 1886 kg P/år.

Det er miljøstyrelsens holdning, at begrænsningen af fosfor begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier.

Valg af teknologi til opfyldelse af BAT – krav for fosfor

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter fodringsteknikker der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor.

Fodring

I henhold til teknologiblad for fosforindhold i slagtekyllingefoder fra 15. maj 2011, kan indholdet af fosfor i foder ikke reduceres til under 5,8 g fosfor/ kg foder (niveau 3) uden at det går ud over dyrenes sundhed – dvs. øget risiko for problemer med ben og gang.

Beregningen af fosforindholdet i gødningen i husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtallet 5,4 g fosfor/ kg foder og ligger således lidt lavere end niveau 3 i teknologibladet vedr. fosfor i foderet. Det vurderes ikke muligt at optimere yderligere på fosforindholdet i foderet.

Årsagen til at husdyrgodkendelse.dk beregner indholdet af fosfor ab lager til 3861,65 kg P skyldes, at normtallene for fosfor ab lager er ændret markant ved normændringen 2011/2012 dvs., siden BAT-standardbladets tilblivelse i 2011.

Normændringen skete på baggrund af ny viden vedrørende slagtekyllingernes aflejring af fosfor i kroppen. Der fjernes således en mindre mængde fosfor med de kyllinger der går til slagteriet end tidligere antaget.

BAT-bladet bygger på den forventning, at der ved en fodring med 5,8 g P pr kg foder vil være 5,61 kg P/1000 kyllinger i staldgødningen. 5,61 kg P/1000 kyllinger var normen i 2010. Normtallet for P ab lager ligger nu på 12,41 kg P/1000 kyllinger.

Miljøstyrelsen har derfor udmeldt (i helpdesk svar af den 11. juni 2013), at BAT standardvilkåret skal fastsættes i forhold til teknologibladet vedrørende fosforindhold i slagtekyllingefoder fra 17. maj 2011, således at det er BAT med et fosforindhold i foderet på 5,8 gram fosfor pr. kg foder ved 35 dages kyllinger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for slagtekyllingeproduktion foreskriver et BAT-emissionsniveau for fosfor på 16,64 kg P/DE ved 35 dages kyllinger. Hvilket giver samlet emissions grænse for den ansøgte produktion på 1885,8 kg P/år. Se tabel 18 ovenfor.

Normtallet for fosforindholdet ved 35 dages slagtekyllinger i det digitale ansøgningsystem er på ansøgningstidspunktet 5,4 gram P per kg foder. Dette niveau ligger under niveauet på 6,4 gram p per kg foder beskrevet i BREF. Det ligger endvidere under niveau på 5,8 gram per kg foder beskrevet under fosforniveau 3 i Miljøstyrelsens Teknologiblad om fodring af slagtekyllinger, og som er det niveau der ligger til grund for BAT-emissionsniveauet.

Normtallet på 5,4 gram p per kg foder medfører i denne ansøgning en fosforemission på 34 kg P/DE. Dette skyldes som beskrevet ovenfor ny viden om, at en mindre andel af fosfor aflejres i slagtekyllingernes krop end tidligere antaget. Det konkluderes heraf, at det vejledende BAT-niveau på 16,64 kg P/DE for slagtekyllinger ikke kan betragtes som BAT i det pågældende tilfælde. BAT standardvilkåret fastsættes i stedet, således at det er BAT med et fosforindhold i foderet på 5,8 gram fosfor pr. kg foder ved 35 dages kyllinger.

Det fremgår, at der fodres med multifasefodring, og at der anvendes fytase i foderet. Det vurderes heraf, at det ansøgte lever op til BAT i forhold til fosfor.

Se vilkår til fodring i godkendelsen.

7.5 BEDST TILGÆNGELIGE OPBEVARINGSTEKNIK

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrgødning opbevares på følgende vis:

Dybstrøelse:

En del af dybstrøelsen køres direkte ud og nedpløjjes. Den resterende del opbevares i overdækket markstak jf. reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Markstakken placeres således at lugt og fluer ikke vil genere naboer.

Der er endnu ikke udarbejdet teknologier for hvordan fordampningen kan nedsættes yderligere hvorfor den nuværende opbevaring vurderes at være BAT.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vurdering af opbevaringsteknikken i forhold til overholdelse af BAT-krav for ammoniakemission fra stald og lager er behandlet i afsnit 7.3 *Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT for ammoniak*.

Ifølge BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion skal midlertidig oplag af dybstrøelse på marken placeres væk fra naboer og følsomme recipienter som vandløb og markdræn. Disse forhold er sikret gennem husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser idet det fremgår af bekendtgørelsens § 13, at en markstak skal opfylde afstandskravene i § 8 stk. 1 husdyrloven, herunder placeres minimum 15 meter fra vandløb (herunder dræn) og søer, og 30 meter fra naboskel. En markstak må i øvrigt ikke medføre risiko for forurening af grundvand og overfladevand.

En markstak skal overdækkes med vandtæt materiale straks efter udlægning. Ud over at undgå lugt- og fluegener, skal kompost i markstakke være overdækkede for dels at reducere ammoniakemission til atmosfæren, dels for at undgå nedsivning af forurenende stoffet til jorden samt til overflade- og grundvandet.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder en række andre bestemmelser i forhold til opbevaring i markstak, som medvirker til at mindske risiko for forurening af det omgivende miljø. Disse er beskrevet i afsnit 5.2 *Husdyrgødning - mængder, opbevaring og håndtering*.

Det vurderes, at det ansøgte opfylder kravet til implementering af BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning, ved opbevaring af dybstrøelse i overdækket markstak og ved at overholde kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og vilkår i godkendelsen.

Se vilkår til opbevaring af husdyrgødning i godkendelsen under *husdyrgødning*.

7.6 BAT-KRAV VEDR. UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING OG UDBYTTELSE AF HUSDYRGØDNING I MARKEN

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning af fast husdyrgødning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gødningen er i kontakt med luften. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gødningen hurtigt kommer ned i jorden.

I forbindelse med serien af gennemførte vandmiljøplaner samt ammoniakhandlingsplanen er en stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af fast gødning og dybstrøelse gælder således, at gødningen skal være nedbragt senest 6 timer efter udbringning. Dette virkemiddel er også nævnt i BREF dokumentet for intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 som et element, der kan indgå i vurderingen af BAT.

På denne baggrund er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering vedrørende udbringning af husdyrgødning fra fjerkræ er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken. Der er derfor ikke efter Miljøstyrelsens opfattelse grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødning.

Nitrat

De teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at husdyrgødningen fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof.
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson.
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgangning af den faste fraktion af husdyrgødningen.

I forbindelse med gennemførelsen af serien af vandmiljøplaner er en stor del af de virkemidler, der kan reducere den del af nitratudvaskningen, som stammer fra husdyrgødningen, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Endvidere er der i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødningsanvendelsesloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning. Flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet for intensiv fjerkræ- og svinproduktion fra 2003 som elementer, der kan indgå i vurderingen af BAT. For udbringning af husdyrgødning fra fjerkræ gælder således, at der højst må udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha (140 kg N/ha). For så vidt angår dybstrøelse skal landmanden endvidere indregne en udnyttelse på 45 % af den udbragte kvælstofmængde i sin gødningsnorm. For fast gødning indregnes en udnyttelse på 65 %. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at det i praksis er vanskeligt at opnå en yderligere forbedring af kvælstofudnyttelsen af ubehandlet fjerkrægødningen i marken. Alternative teknikker, der medfører en bearbejdning af husdyrgødningen i eksempelvis biogasanlæg, har ikke indgået i Miljøstyrelsens vurdering, da miljøeffekten er betinget af, at gødningen kan afsættes til videre bearbejdning og dermed ikke udbringes på arealerne. Denne forudsætning er ikke til stede for alle producenter. På denne baggrund er det Miljøstyrelsens vurdering, at det niveau, som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af ubehandlet husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i lovgivningen i relation til håndtering af husdyrgødning. Der er derfor ikke efter Miljøstyrelsens opfattelse grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT med henblik på at begrænse nitratudvaskningen.

Fosfor:

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

Miljøstyrelsen har i den vejledende BAT standard anført, at fastlæggelsen af BAT indebærer, at der skal findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger overfor dertil svarende omkostninger. Miljøstyrelsen finder derfor ikke, at det hverken i miljøøkonomisk eller proportionalitetsmæssig henseende er hensigtsmæssigt at prioritere en yderligere begrænsning af fosfor på bekostning af begrænsningen af ammoniakemissionen. Derfor er det Miljøstyrelsens vurdering, at yderligere generelle krav til begrænsningen af fosfor begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier.

Den overordnede ambition ved vurdering af BAT har som udgangspunkt været at opnå fosforbalance på alle landbrugsarealer, dvs. både de arealer, som indgår i en ansøgning og evt. andre arealer, som modtager husdyrgødning fra det ansøgte anlæg. Dette kan imidlertid være

omkostningstungt for mange dyretyper ved de gældende harmonikrav. Miljøstyrelsen har derfor valgt at fastsætte et vejledende indhold af fosfor i gødning som leveres fra anlægget til udbringning på egne arealer eller på aftalearealer.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg. Muligheden for afsætning af separeringsprodukter kan på nuværende tidspunkt ikke forudsættes at være til stede for alle producenter. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved fastlæggelse af branchespecifikke emissionsgrænseværdier.

Miljøstyrelsen har derfor baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen hos slagtekyllinger.

Anvendelsen af denne teknik vurderes at være omkostningsneutral.

Ansøger har dog på nuværende tidspunkt mulighed for at fordele gødningen over et større areal end hvad der følger af de generelle harmonikrav. Efter de generelle regler må der udbringes fra 1,4 DE/ha. I det ansøgte projekt vil der blive udbragt fra 0,84 DE/ha hvilket reducerer fosforoverskuddet i marken væsentligt i forhold til 1,4 DE/ha.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. Disse virkemidler er overordnet dækket af reglerne husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. For fast gødning omfatter dette f.eks.:

- Regler for udbringningstidspunkter som reducerer gener (forbud mod udbringning 200m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter (I perioden fra 15. november til 1. februar må der ikke udbringes fast gødning)
- Krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer hurtigst muligt og indenfor 6 timer
- Forbud mod udbringning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord, stejle skrånninger mod vandløb og søer og hvor der i øvrigt er risiko for afstrømning til vandløv (dræn), søer og kystvande.
- Krav til maksimale mængder husdyrgødning pr. ha (1,4 DE/ha for fjerkræ).
- Bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften ud fra afgrødernes kvælstofnorm
- Krav til udnyttelsesprocent for den udbragte kvælstofmængde indregnes i gødningsnormen
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Disse tiltag, som er generel lovgivning, er med til at reducere gener ved udbringning for omkringboende, reducere ammoniakfordampning ved udbringning og sikre optimal udnyttelse af næringsstofferne i udbragt husdyrgødningen.

Andre tiltag som er med til at reducere tilførslen af kvælstof og fosfor til udbringningsarealerne er fodringsteknologi, som er beskrevet og vurderet i afsnit 7.3 og 7.4 om BAT i forhold ammoniak og fosfor.

Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at der i relation til BAT ikke bør fastsættes branchespecifikke grænseværdier i forhold til gener i forbindelse med udbringning. Disse skal reguleres med udgangspunkt i de lokale forhold, der gælder for det pågældende husdyrbrug, med hjemmel i husdyrloven. Se afsnit om gener.

Silkeborg Kommune vurderer, at det ansøgte opfylder kravet til implementering af BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning ved at overholde bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

7.7 BAT-KRAV OG ENERGIBESPARENDE FORANSTALTNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energiforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af forurening.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. energiforbrug.

Ifølge EU´s referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at anvende følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- Undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppige eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergi-belysning.

Der anvendes primært energi til ventilering og opvarmning af staldene.

Ved indretning af stalden til slagtekyllingeproduktion er der fokuseret på de nedenfor beskrevne energibesparende løsninger.

Lys:

Der er etableret dagslysstyring, der slukker lyset, således at perioden uden lys lever op til dyrevelfærdskrav.

Udendørs belysning er kun tændt efter behov.

Ventilation:

Der opsættes et nyt ventilationsanlæg i stalden. Der er tale om multistep ventilation med lavenergiventilator LPC fra Skov A/S. Denne type ventilation er meget energibesparende i forhold til ældre typer af ventilationsanlæg. Anlægget er det mest energireducerende anlæg Skov A/S har produceret til dato.

- Ventilationsanlægget vil blive rengjort efter hvert hold kyllinger dvs. ca. 8 gange om året. Ved rengøring fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.
- Ventilationen vil blive styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el forbruget.
- Der er samtidig investeret i et klima og produktionsstyringssystem der kan regulere og overvåge klimaet dvs. temperatur, fugt, ventilation, køling, befugtning og CO₂. Overvågning sikre at ventilation hele tiden kører optimalt.
- Årligt eftersyn af ventilationsanlægget, som sikre at det kører optimalt.

Korntørring:

Der er pt. intet korntørringsanlæg på ejendommen, men der er planer om at investere i et anlæg. Det er således forventningen, at der vil blive etableret en plansilo med indblæsningsluft i maskinhuset (tidligere hønestald mod vest). Der vil også her være fokus på indretning af

anlægget så det sparer mest muligt energi.

Transport:

Egne udbringningsarealer ligger tæt på ejendommen, hvilket nedsætter transporttiden og brændstofforbruget til udbringning på egne arealer.

Varme:

I forbindelse om omlægningen fra ægproduktion til slagtekyllingeproduktion opsættes en varmeveksler. Princippet i varmeveksleren er, at den varme luft fra stalden anvendes til at opvarme den køligere luft udefra. Dermed forventes energiforbruget til opvarmning at blive reduceret. Producenterne af varmevekslere lover, at energiforbruget reduceres med over 50 %.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Energiforbrug er beskrevet og vurderet i afsnit 3.1 *Energiforbrug*.

Der er svært, at opstillet egentlige grænseværdier for forbrug af energi i forhold til BAT. Kommunalbestyrelsen skal indtil videre selv vurderer, hvad der er BAT og på den baggrund fastsætte vilkår herom i den enkelte godkendelse. Der er i den sammenhæng god hjælp at hente i BREFF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Det betragtes som BAT at optimerer energieffektiviteten på anlægget bl.a. ved at sørge for, at bygningerne er velisolerede og om muligt udnytte overskudsvarme, samt sikre, at særligt energiforbrugende installationer - for eksempel ventilationsanlæg - løbende kontrolleres og vedligeholdes, således, at de altid kører energimæssigt optimalt. Det betragtes som BAT at registrerer energiforbrug løbende, med henblik på at identificerer defekter, samt vælge udstyr med fokus på energibesparende egenskaber, herunder at anvende lavenergibelysning.

Ansøger har valgt en lang række tiltag indenfor drift og teknologiske løsninger for at anlægget som helhed kører energimæssigt optimalt og lever op til kravet til BAT, bl.a. et energieffektiv ventilationssystem med temperaturreguleret styresystem, produktionsstyringssystem som regulerer og overvåger klimaet, varmevekslere til varmegenindvinding og automatisk styring af belysning, rengøring af ventilationsanlæg efter hvert hold slagtekyllinger og årlig eftersyn af anlægget.

På baggrund af ovenstående forventer vi, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og løbende holder sig for øje, hvorledes energiforbruget kan reduceres.

Der vil derfor også blive stillet vilkår om, at energiforbruget skal registreres og bedriften skal lade foretage energieftersyn, se vilkår i godkendelsen under *energiforbrug*.

I forhold til ventilationsanlægget vil der blive stillet vilkår til vedligeholdelse efter producentens anvisninger, rengøring efter hvert hold slagtekyllinger og årligt eftersyn af anlægget af autoriseret person, se vilkår i godkendelsen under *Ventilation*.

For at reducere strømforbruget stilles der vilkår om, at al belysning i og udenfor alle stalden skal udskiftes løbende til lavenergipærer, dog senest 5 år efter godkendelsesdatoen.

Det vurderes at den ansøgte produktion på baggrund af de projekterede tiltag til reduktion af energiforbrug samt de stillede vilkår lever op til kravet om BAT med hensyn til optimering af energiforbrug.

Se vilkår til energiforbrug i godkendelsen under *Ventilation, Varmeveksler og Energiforbrug*

7.8 BAT-KRAV OG VANDBESPARENDE FORANSTALTNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vandforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. vandforbrug.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:

- Rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch. I fjerkræstalde er det vigtigt at finde balancen mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.

Der anvendes følgende tiltag på ejendommen med henblik på vandbesparelse:

Vask af stalde

- Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand.
- Der anvendes endvidere vandbesparende dysere.

Vanding af dyr

- Der anvendes bakker under drikkeventiler, så evt. spild opsamles og anvendes.

Vandrør og slanger i stalde

- Der er etableret stophaner på alle vandslanger.
- Staldene kontrolleres dagligt for utætheder på vandrør og små reparationer udføres med det samme.

Markvanding

- Det er nødvendigt at vande markerne grundet jordtypen. Der vandes efter behov.

Registrering af vandforbrug

- Produktionsstyringssystemet indsamler løbende produktionens nøgletal. Vandforbruget kan således følges dagligt.
- For registrering af nøjagtigt vandforbrug tilsluttes der vandur til produktionsstyringssystemet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vandforbrug er beskrevet og vurderet i afsnit 3.1 *Vandforbrug*.

Ud over markvanding anvendes der primært vand til vask af stalde og til drikkevand. Der er stort fokus på at undgå vandspild i kyllingeproduktion, da fugtige gulve kan medføre, at kyllingerne får skår på fødderne, hvilket koster fradrag i afregningsprisen. Det er derfor i producentens interesse at forebygge vandspild.

Ansøger har valgt en række tiltag indenfor drift og teknologiske løsninger for at undgå vandspild og optimerer vandforbruget. Dette omfatter bl.a. spildbakker under drikkenipler, iblødsætning af stald før rengøring med højtryksrensere, vandbesparende dysere, stophaner på vandrør og daglig kontrol for utætheder, Produktionsstyringssystemet tilsluttet vandur som løbende registrer vandforbrug.

På baggrund af ovenstående forventer vi, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og løbende holder sig for øje, hvorledes vandforbruget kan reduceres. Der vil derfor også blive stillet vilkår om, at vandforbruget skal registreres.

Både iblødsætning og vask med højtryksrensere samt vandbesparende dysere reducerer vandforbruget ved vask, og der vil blive stillet vilkår til dette i afgørelsen.

For at reducere vandspild ved et evt. brud på en vandledning, vil der blive stillet vilkår om, at der skal installeres alarmanlæg på vandforsyningen. Se vilkår nedenfor.

Det vurderes at den ansøgte produktion på baggrund af de projekterede tiltag til reduktion af vandforbrug samt de stillede vilkår lever op til kravet om BAT med hensyn til optimering af vandforbrug.

Se vilkår godkendelse under *Vandforbrug*.

7.9 MANAGEMENT AF HUSDYRBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Management på ejendommen handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpestoffer minimeres.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management.

I henhold til EU's BREF notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificerer og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndterer ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt
- Planlægge gødning af markerne korrekt.

På ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Ejer som varetager hele driften på ejendommen deltager i lovpligtige efteruddannelseskurser.
- Vand- og energiforbrug opgøres løbende via produktionsstyringssystemet.
- Der er opsat vandur.
- Der udarbejdes løbende opgørelser over forbruget af foder via produktionsstyringssystemet.
- Der vil blive ophængt beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, strømsvigt eller brand.
- Staldene gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.
- Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af aut. installatør.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter fastlagt plan.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikre korrekt brug og effekt.
- Slanger og sprøjteudstyr kontrolleres for utætheder forud for brug.
- Der føres sprøjtejournale.

- Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.
- Aftale med firma om rottebekæmpelse på ejendommen.
- Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning i form af mark og gødningsplan. Planen anvendes til at dokumentere husdyrbrugets størrelse og forbrug af gødning. Dette er lovkrav i Danmark
- Der udtages jordprøver ca. hver 5. år som analyseres for bl.a. Fosfor- og kalkindhold for at følge jordens fosfor-indhold.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

Vi betragter det som BAT at registrere forbruget af vand, energi, foder, pesticider, handelsgødning mv. for at få et overblik over forbruget, og derved kunne sætte ind hvis det vurderes, at der er et overforbrug.

Ved at udarbejde gødningsplaner og gødningsregnskab, forsøges det at opnå den størst mulige udnyttelse af næringsstofferne i gødningen. Krav om udarbejdelse af gødningsregnskab er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Det vurderes, at ejendommen med ovenstående driftsrutiner lever op til kravet om BAT vedr. management/godt landmandskab i henhold til BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion).

Vilkår i forhold til management fremgår af godkendelsen under de relevante emner.

7.10 SAMLET VURDERING AF BAT

BAT krav inden for management, staldindretning, forbrug af vand og energi, fodring samt opbevaring – og udbringning af husdyrgødning er overholdt. Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste i ansøgningen, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende miljøregler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen, vil anvende bedste tilgængelige teknik. Dette er set i forhold til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i forhold til branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget varetager selv en del af kontrollen med den daglige drift som er følgende:

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, sprøjtejournal, produktionsopgørelser i markbrug og fjerkræhold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

Som en del af ventilationssystemet er der installeret et produktionsovervågningsystem, som nøje følger foder og vand- og elforbrug samt dyrenes vægt. Der udover vil der være:

- Gennemsyn af alle el installationer hvert 5. år.
- Årligt eftersyn af ventilationsanlæg/fodringsanlæg af autoriseret installatør.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften skal til enhver tid over for Silkeborg Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at godkendelsens vilkår samt gældende miljølovgivning overholdes. Ud over krav til egenkontrol i den generelle lovgivning, stilles der i miljøgodkendelsen vilkår til egenkontrol indenfor bl.a. ressourceforbrug, rengøring, fodring, håndtering af markstak og drift af varmeveksler.

Vilkår til egenkontrol og dokumentation kan ses i godkendelsen under *egenkontrol og dokumentation* samt under de relevante emner.

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG HUSDYRBRUGETS OPHØR

9.1 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alternative løsninger

I forbindelse med udarbejdelse af denne miljøgodkendelse har der været overvejet følgende alternative muligheder:

- **Placering af byggeri:**
Placering af byggeri har ikke været under overvejelse, da der er tale om eksisterende stalde på ejendommen. Den ældste af de to stalde udgår af produktionen.
- **Staldtype:**
Staldene er indrettet med fast gulv med strøelse. Der er ingen alternative indretningsmuligheder til fjerkræstalder.
- **Valg af teknologi:**
Der investeres i et helt nyt ventilationsanlæg idet det gamle anlæg er nedslidt. Der er fokuseret på et støjsvagt og energirigtigt system. Der investeres endvidere i en varmeveksler som både kan reducere varmekonsumet til opvarmning af stalden markant, samt reducere ammoniakfordampningen væsentligt. Denne teknologi er valgt fremfor luftrensning som ikke har vist sig at være driftsstabil.
- **Udbringningsarealer:**
For at kunne holde nitratudvaskningen på niveau med et planteavlssystem vil der blive udlagt ekstra efterafgrøder i sædskiftet, hvilket passer fint ind i den eksisterende drift, hvor der primært avles vårbyg. Det er endvidere valgt at udsprede husdyrgødningen ved et væsentligt lavere dyretryk end de generelle harmoniregler og reglerne i medfør af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foreskriver. Dette for at reducere fosforoverskuddet i marken.

0-alternativet

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke sker. 0-alternativet vil betyde enten en fastholdelse af den nuværende produktion i et delvist nedslidt anlæg, eller helt ophør med husdyrproduktion. Omlægningen til slagtekyllingeproduktion og ny investeringer i anlægget betyder at anlægget fremadrettet vil være langt mere energirigtigt.

Såfremt ansøger ikke får mulighed for at udvide, vil han blive tvunget til at køre videre med de eksisterende stalde så længe det er muligt. Det eksisterende anlæg har endvidere et relativt højt energiforbrug. Der vil ikke blive investeret i ny teknologi til ammoniakreduktion eller i energirigtige løsninger.

Med 0-alternativet vil markdriften også fortsætte uændret. Der vil således ikke ske samme regulering af bedriften, f.eks. via vilkår om øget areal med efterafgrøder.

Ud fra et miljømæssigt perspektiv vil en fastholdelse af den nuværende produktion være uhenigtsmæssig, idet der herved ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet og dermed heller ikke investeringer i miljøforbedrende foranstaltninger på anlægget på lang sigt.

Det skal bemærkes, at der ved 0-alternativet ikke vil blive udarbejdet en miljøgodkendelse for bedriften.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Alternative løsninger

Silkeborg Kommune vurderer, at der samlet set ikke kan opstilles væsentlige alternativer, som kan sammenlignes eller vurderes som værende bedre end det ansøgte projekt.

O-alternativet

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau. Det vil sige en bibeholdelse af den tilladte produktion på ejendommen.

Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring gården er uændrede i forhold til nudriften. Det ansøgte projekt medfører imidlertid en reduktion i dyreholdets størrelse (antal DE). Dyretrykket og tilførslen af kvælstof og fosfor til udspretningsarealerne falder, ligesom ammoniakfordampningen fra anlægget og det samlede antal af transporter reduceres ved den ansøgte drift. Gener i forhold til støj, lys, støv, fluer og skadedyr forventes at være uændrede eller reduceret i forhold til nu-driften.

Det ansøgte projekt betyder overordnet, at gener og miljøpåvirkninger forbundet med produktionen reduceres i forhold til nu-driften (0-alternativet). Der investeres i nye energi- og miljøforbedrende teknologier. Udarbejdelse af miljøgodkendelsen betyder endvidere, at der stilles vilkår til indretning og drift, som medvirker til at reducere gener og forurening af omgivelserne i forhold til nu-driften.

Det er Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser ved 0-alternativet, dvs. fastholdelse af det nuværende produktionsniveau og uden investeringer i produktionsapparatet vil være til ulempe for miljøet i bred forstand, og vil betyde begyndende afvikling af produktionen.

9.2 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved produktionsophør vil stalde, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende blive tømt og rengjort

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

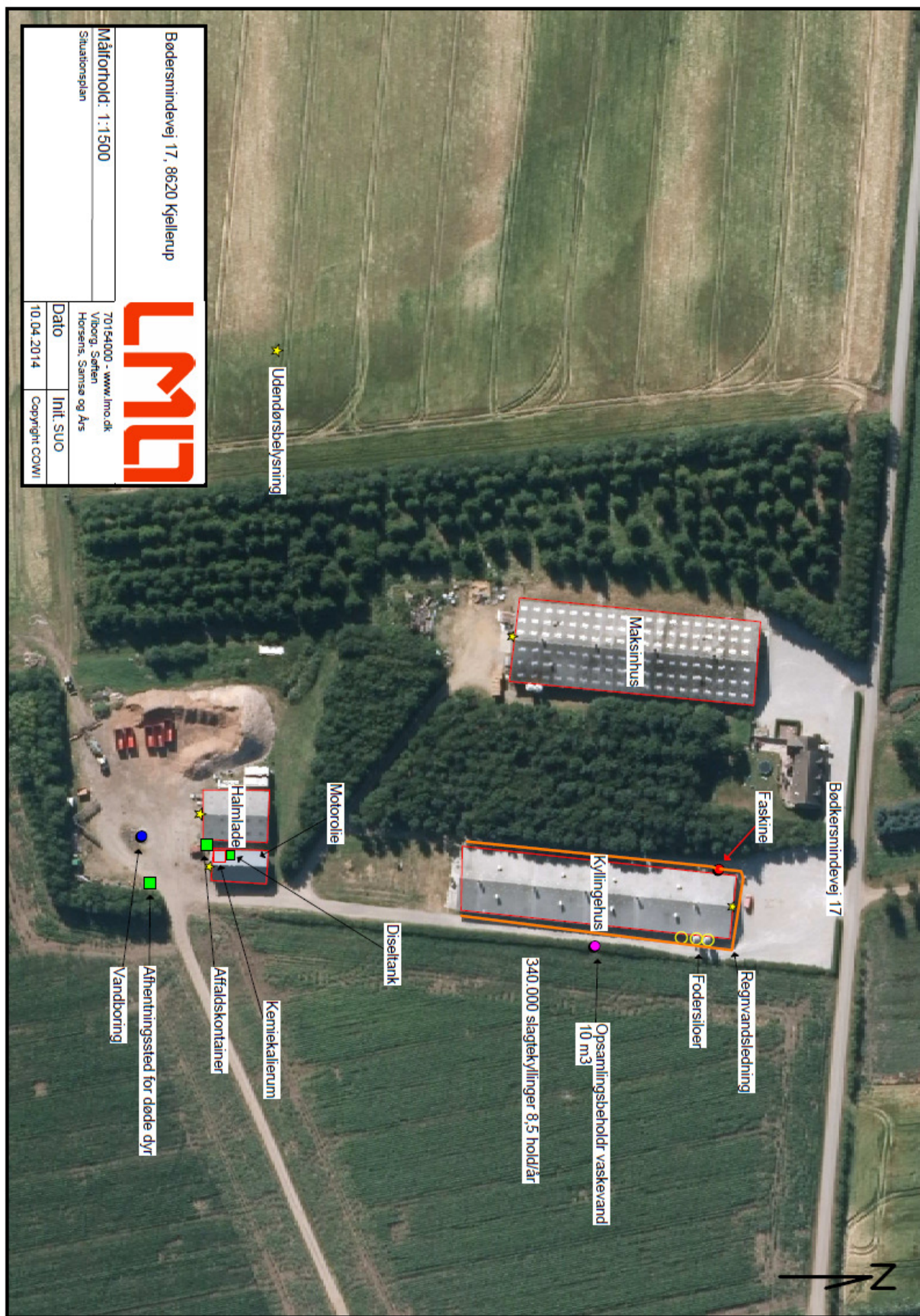
Silkeborg Kommune stiller vilkår for oprydning, rengøring mv. ved husdyrbrugets ophør.

Der gøres i øvrigt opmærksom på, at hvis hele eller dele af fjerkræproduktionen ophører, skal tilsynsmyndigheden jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen have besked senest 4 uger efter ophøret.

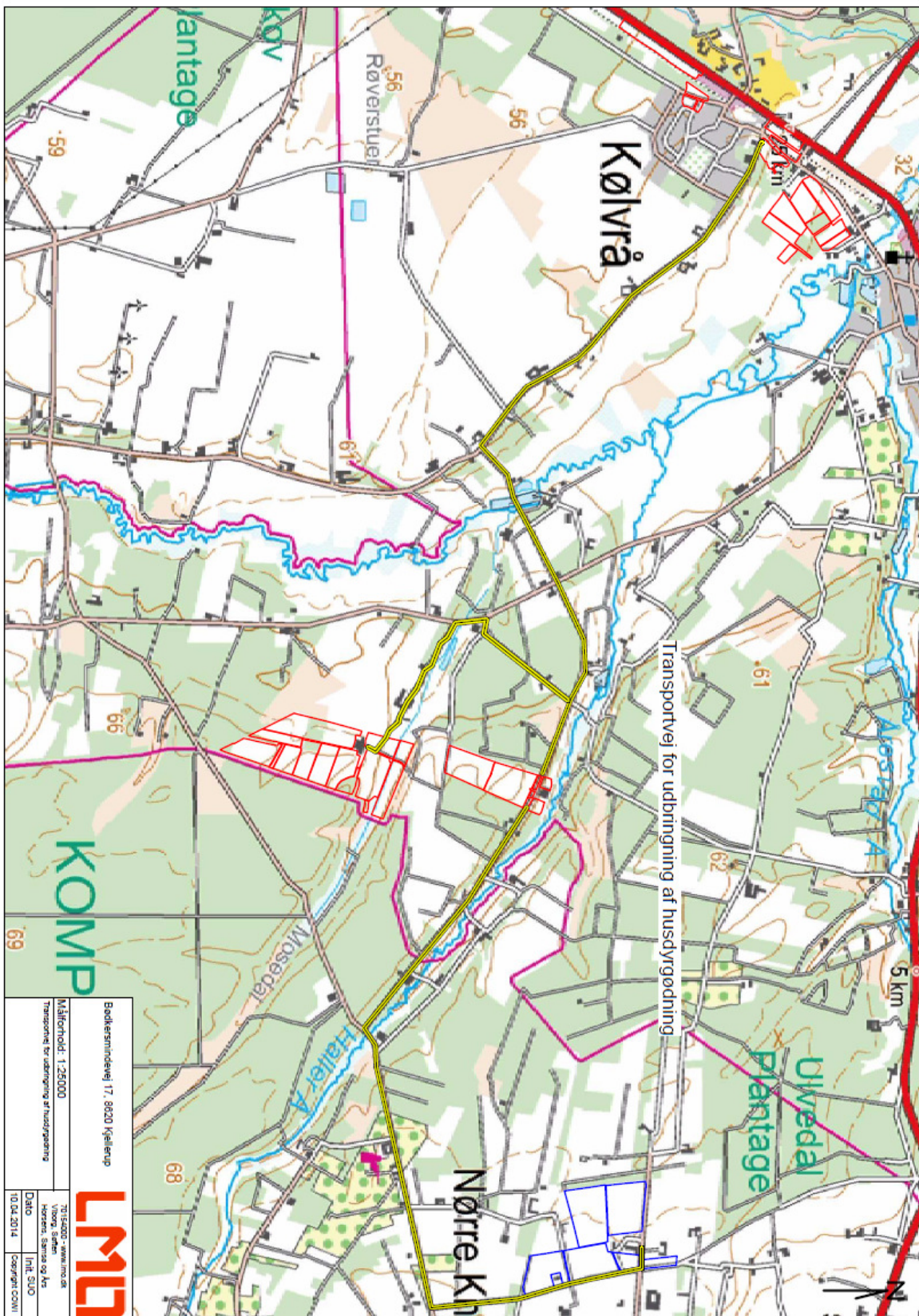
Kommunen vurderer, ansøgers tiltag og de stillede vilkår er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Se vilkår ved ophør af drift i miljøgodkendelsen

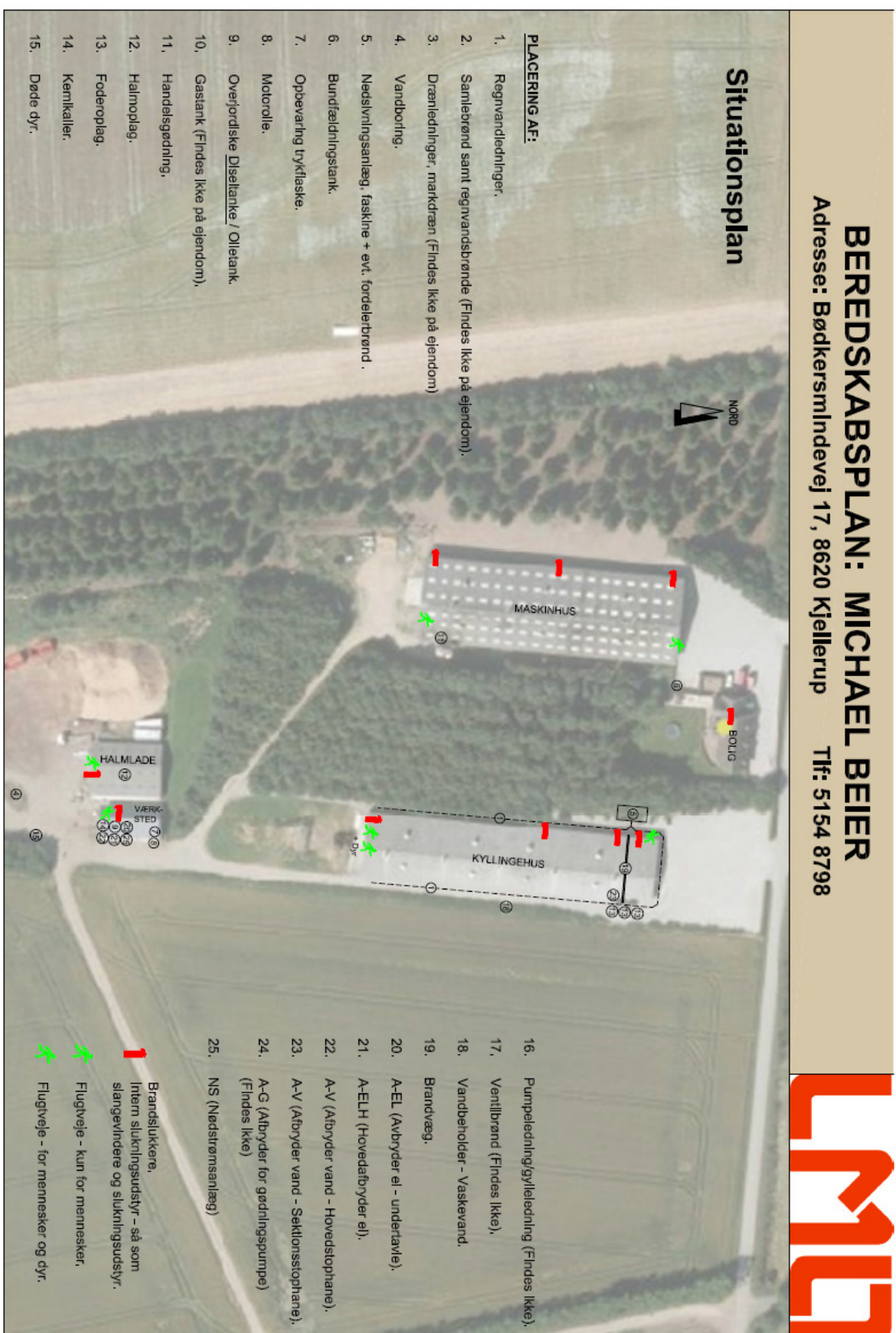
Bilag 2. Situationsplan for ejendommen Bødkersmindevej 17

Bilag 3. Transportveje for udbringning af husdyrgødning

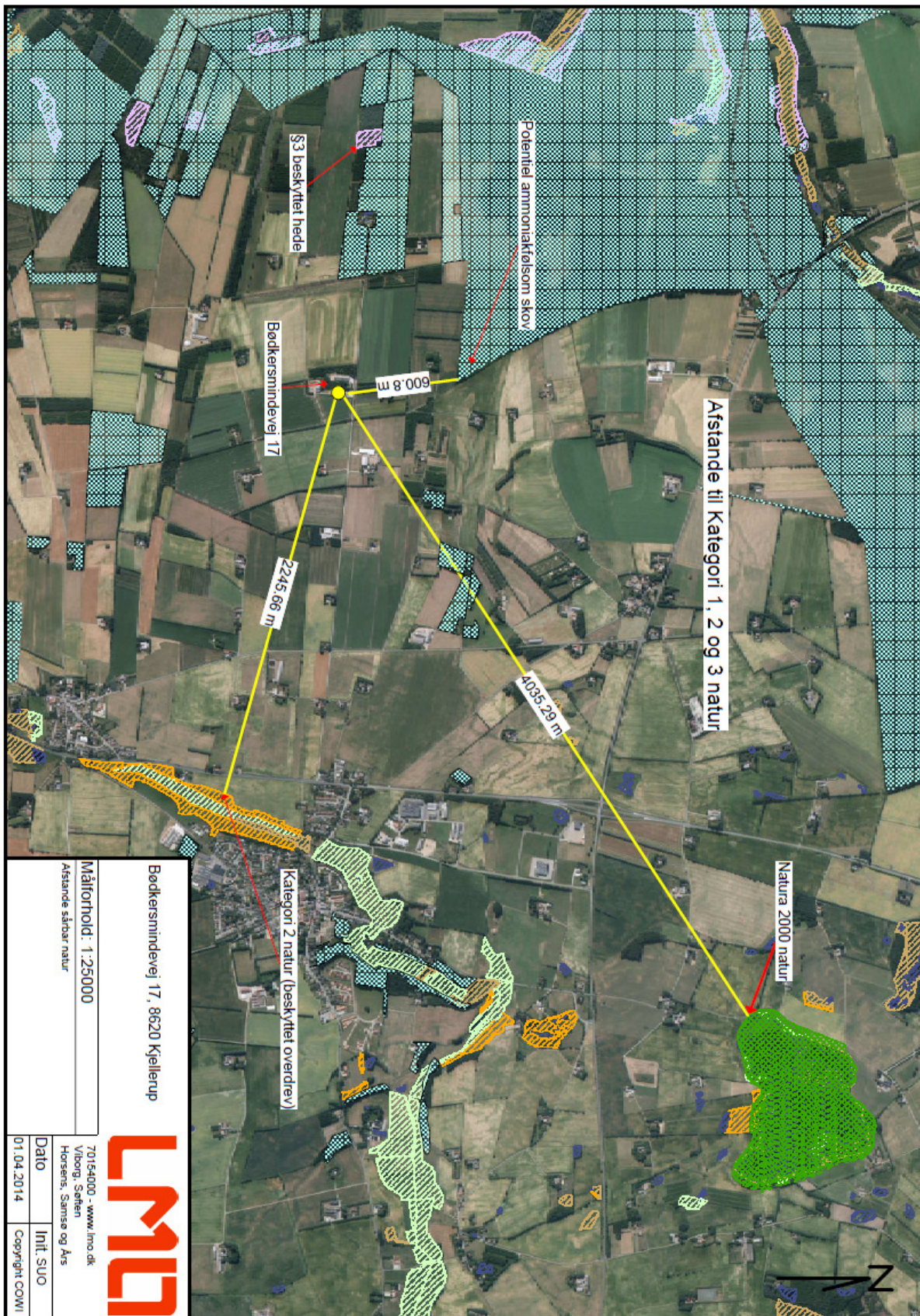
Bilag 4a. Beredskabsplan – situationsplan

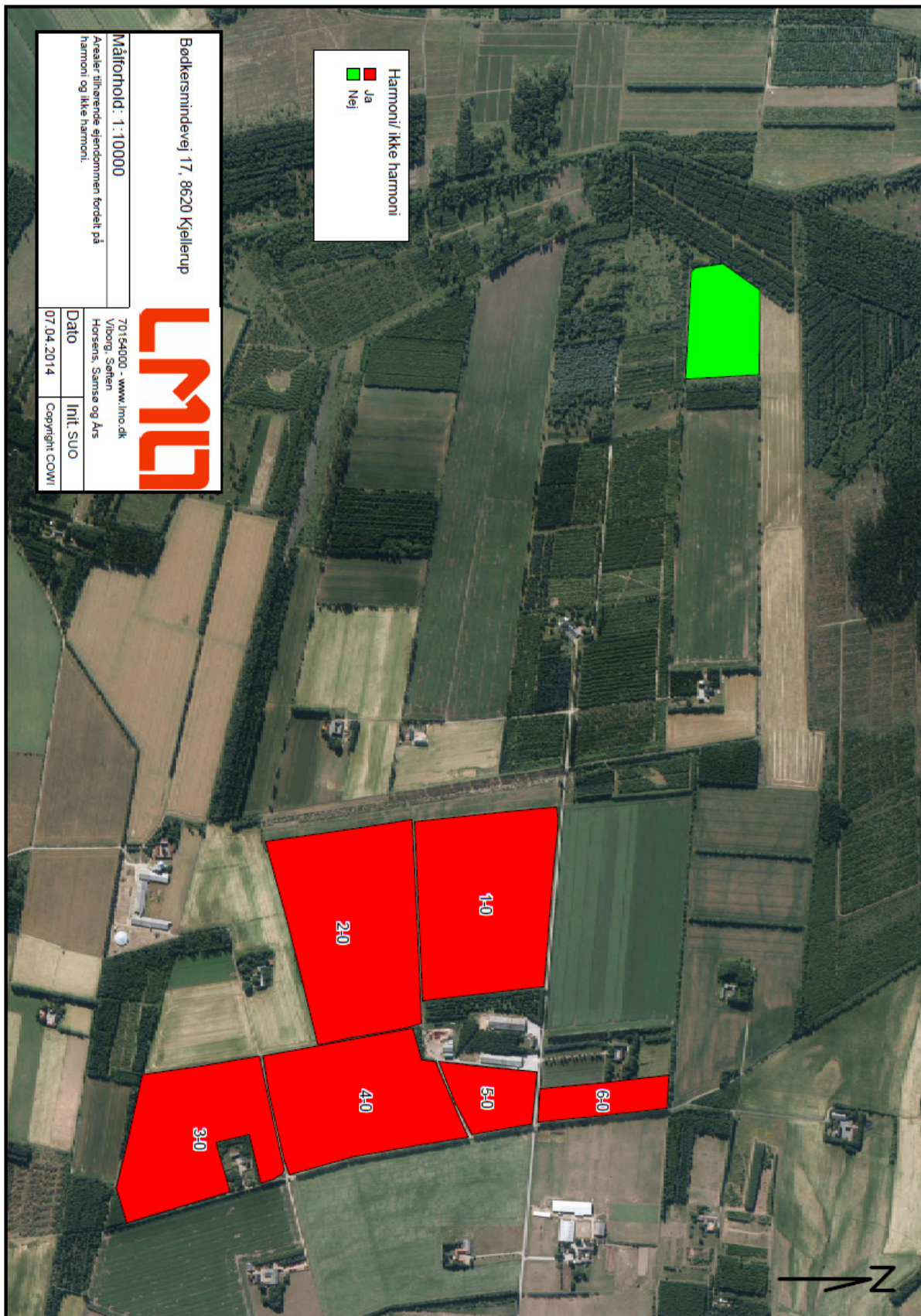
Bilag 4b. Beredskabsplan – tekst

BEREDSKABSPLAN: MICHAEL BEIER Adresse: Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup Tlf: 5154 8798																																												
HUSK: ved store uheld - ring altid 112	Brand- og evakuering:	Overløb af gylle:																																										
<p><u>Kontakt telefoner:</u></p> <table border="0"> <tr> <td>Brandvæsen</td> <td>Tlf. 112</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Skadestuen</td> <td>Tlf. 7011 3131</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Miljø - Akut</td> <td>Tlf. 112</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Miljø Kommune</td> <td>Tlf. 8970 1000</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Lægevagt</td> <td>Tlf. 7011 3131</td> <td>dag eller nat</td> </tr> <tr> <td>Tandlægevagt</td> <td>Tlf. 4051 5162</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Landbocenteret</td> <td>Tlf. 7015 4000</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Dyrlæge</td> <td>Tlf. 86879011</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Foderstofforretning</td> <td>Tlf. 3368 7114</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Elektriker</td> <td>Tlf. 9725 1500</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Ventilation - Skov</td> <td>Tlf. 72175586</td> <td><u>dag eller nat</u></td> </tr> <tr> <td>Smed</td> <td>Tlf. 9745 6133</td> <td>dag eller nat</td> </tr> <tr> <td>VVS</td> <td>Tlf. 9745 6133</td> <td>dag eller nat</td> </tr> <tr> <td>Maskinstation</td> <td>Tlf. 8666 7515</td> <td>dag eller nat</td> </tr> </table>	Brandvæsen	Tlf. 112	<u>dag eller nat</u>	Skadestuen	Tlf. 7011 3131	<u>dag eller nat</u>	Miljø - Akut	Tlf. 112	<u>dag eller nat</u>	Miljø Kommune	Tlf. 8970 1000	<u>dag eller nat</u>	Lægevagt	Tlf. 7011 3131	dag eller nat	Tandlægevagt	Tlf. 4051 5162	<u>dag eller nat</u>	Landbocenteret	Tlf. 7015 4000	<u>dag eller nat</u>	Dyrlæge	Tlf. 86879011	<u>dag eller nat</u>	Foderstofforretning	Tlf. 3368 7114	<u>dag eller nat</u>	Elektriker	Tlf. 9725 1500	<u>dag eller nat</u>	Ventilation - Skov	Tlf. 72175586	<u>dag eller nat</u>	Smed	Tlf. 9745 6133	dag eller nat	VVS	Tlf. 9745 6133	dag eller nat	Maskinstation	Tlf. 8666 7515	dag eller nat	<p>Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys: <ul style="list-style-type: none"> Adressen: Bødkersmindevej 17, 8620 Kjellerup Navn og den telefon der ringes fra Hvad der er sket og at det er en gårdbrand Er der tilskadekomne - hvor mange - Er dyrene kommet ud - art og antal der er fanget Kontakt gårdejereren, på tlf. 5154 8798 Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier. Placering skal markeres ved udførelse skiltning <p>Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer. Placering af slukningsmateriel er vist på kort</p> <ol style="list-style-type: none"> Modtag brandvæsenet og udlever denne beredskabsplan oplys endvidere: <ul style="list-style-type: none"> Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed Hvor det brænder Brandens omfang Hvor der er adgangsveje <p>Der er placeret 10 brandslukkere i bygningerne, som vist på oversigtskortet</p>	<ol style="list-style-type: none"> Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanke - RING 112, oplys: <ul style="list-style-type: none"> Navn, adressen og telefon der ringes fra Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring og lign. Ved mindre spild orienteres miljømyndighederne næstkommende hverdag på tlf. 8970 1000 Kontakt gårdejereren tlf. 5154 8798 Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til dræn. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever Beredskabsplanen m. oversigtskort . <p>På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen: Teleskoplæsser til at grave jordvold og til at opsætte halmballespærring.</p>
Brandvæsen	Tlf. 112	<u>dag eller nat</u>																																										
Skadestuen	Tlf. 7011 3131	<u>dag eller nat</u>																																										
Miljø - Akut	Tlf. 112	<u>dag eller nat</u>																																										
Miljø Kommune	Tlf. 8970 1000	<u>dag eller nat</u>																																										
Lægevagt	Tlf. 7011 3131	dag eller nat																																										
Tandlægevagt	Tlf. 4051 5162	<u>dag eller nat</u>																																										
Landbocenteret	Tlf. 7015 4000	<u>dag eller nat</u>																																										
Dyrlæge	Tlf. 86879011	<u>dag eller nat</u>																																										
Foderstofforretning	Tlf. 3368 7114	<u>dag eller nat</u>																																										
Elektriker	Tlf. 9725 1500	<u>dag eller nat</u>																																										
Ventilation - Skov	Tlf. 72175586	<u>dag eller nat</u>																																										
Smed	Tlf. 9745 6133	dag eller nat																																										
VVS	Tlf. 9745 6133	dag eller nat																																										
Maskinstation	Tlf. 8666 7515	dag eller nat																																										
Kemikalie- og oliespild:	Stophaner/hovedafbrydere:	Transport af bekæmpelsesmidler																																										
<ol style="list-style-type: none"> Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 - oplys: <ul style="list-style-type: none"> Navn, adressen og telefon der ringes fra Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand m.v. Ved mindre spild orienteres miljømyndighederne næstkommende hverdag på tlf. 8970 1000. Kontakt Gårdejereren tlf. 5154 8798 Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønde. Opdæmningen kan evt. foretages m. jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan opdæmningen af vandløbet laves med en bigballe eller jord. <p>På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen: Teleskoplæsser til at grave jordvold og til at sætte halmballer på tværs.</p>	<p>Afbrydere til pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er noteret på vedhæftet oversigtskort.</p> <p>VAND: Hovedhaner er placeret ved ejendommens : VÆRKSTED</p> <p>ELEKTICITET: Hovedafbryderen sidder i : VÆRKSTEDET.</p> <p>El-tavlen er placeret i : VÆRKSTEDET</p> <p>Der bruges almindelige sikringer og automatsikringer, disse er placeret ved el-tavlen.</p> <p>Afbryder til gyllepumpe sidder i : (Findes ikke på ejendommen)</p>	<p>Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendommens marker.</p> <ol style="list-style-type: none"> Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. køleboks) er velegnet. Medbring en spand/sæk med flint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plastikposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden. Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed. 																																										
Generelt:	Strømsvigt:																																											
<p>Planens indhold skal være bekendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed ved uheld, forureninger, brand, ol.</p> <p>Planen revideres/kontrolleres mindst 1 gang/år.</p> <p style="text-align: center;">Udarbejdet af LMO 09.04.2014</p>	<ol style="list-style-type: none"> Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til Energiselskabet: ENERGI MIDT på tlf. 7015 0000 og forhør om varigheden af udfaldet. Evt. nødstrømsgenerator er placeret i VÆRKSTEDET 	<p>Handelsgødning: 0-25 tons, som lagres i eks. storsække, som er placeret i Maskinhus</p> <p>Kemikalier: 0-50 - l Placeret i Kemifrum i Værkstedet.</p> <p>Olie: 1200 liter dieselloletank, som er placeret i Værksted</p>																																										

Bilag 5. Afstand til natur

Bilag 6. Bedriftens arealer fordelt på harmoni og ikke harmoni

Bilag 7. Gylleaftaler som indgår i bedriftens harmoniareal

